ISSN 1898-1550

Koprzywnickie Pejzaże

Miesięcznik społeczno-kulturalny Miasta i Gminy Koprzywnica17 listopada 2007 r. nr 4 (1) 1,20 zł 0% VAT

W numerze:

- Uroczystości 800 lecia konsekracji św. Floriana na stronach 2-20
- ZNP w Koprzywnicy 21
- Konkurs poetycki w ZSO 22
- Porady ogrodnicze na listopad 23
- Dzień Niepodległości 24
- Koprzywnicki cmentarz – jego historia 26
- Inwestujemy w siebie..... 30
- 75 lecie KS Koprzywianka Koprzywnica 32

UROCZYSTOŚCI W KOŚCIELE ŚW. FLORIANA

28 października br. minęło osiemset lat od konsekracji kościoła pw. Najświętszej Marii Panny i św. Floriana w Koprzywnicy. Jak podają dawne kroniki, konsekracji dokonał biskup krakowski, Pełka. Późnoromański kościół, wzniesiony z obrobionych ciosów piaskowca, kilkakrotnie niszczony przez najazdy tatarskie w XIII wieku dotrwał w niezmienionym wystroju wewnętrznym do czasów dzisiejszych.

W tych średniowiecznych murach, odbyła się podniosła uroczystość obchodów jubileuszu 800-lecia Konsekracji Kościoła pw. św. Floriana. Honorowy patronat nad obchodami objęli: Jego Ekscelencja ks. biskup ordynariusz Andrzej Dzięga i wicepremier Rządu RP Przemysław Gosiewski.

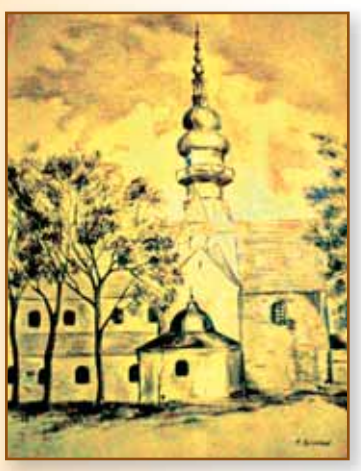

800 lat Kościoła

Na falach modlitwy żarliwej
Jak arka płynie przez wieki
Kościół od ośmiuset lat żywej
Wiary pisanej człowiekiem

Ile serc w tych murach kamiennych
Miłość z zaprawą zmieszało
Ile burz historią brzemiennych
Nad tym kościołem zagrzmiało

A on trwał jak opoka mocna
Wichrom historii się oparł
I Boska opieka wszechmocna
Sprawiła, że do nas dotarł

Dzisiaj modlitwy nasze wspólne
Wznosimy do Ciebie Panie
Prosimy o dobro szczególne
O dalsze Kościoła trwanie

Więc w przyszłość, w modlitwie żarliwej
Popłynie przez oceany
Na fali miłości gorliwej
Nasz Kościół wiarą pisany.

Maria Gawlikowska
rys.: Agnieszka Drożdżal

Punktualnie o godzinie 14.00, uroczyste bicie dzwonów oznajmiło licznie zebranym mieszkańcom Koprzywnicy rozpoczęcie głównych uroczystości związanych z konsekracją kościoła. Mszy św. koncelebrowanej przewodniczył J. Ex. ks. biskup **Andrzej Dzięga** – ordynariusz sandomierski, którego z wielką radością powitał proboszcz parafii pw. św. Floriana ks. **Jerzy Burek** oraz burmistrz UMiG Koprzywnica **Marek Jońca**.

W wygłoszonym kazaniu Ksiądz Biskup nawiązał w poetycki sposób do historii Polski wplatając w nią dzieje cystersów z Koprzywnicy. Zwrócił uwagę na kłótnie i waśnie, które towarzyszyły Polsce, kiedy to w Koprzywnicy wznoszono świątynię. Podział dzielnicowy Polski spowodował wiele zła i osłabił nasze znaczenie w Europie. Dziś te staropolskie wady, które towarzyszą nam od zarania, również dają znać. Kłócimy się na różnych szczeblach władzy. Kłócimy się i ośmieszamy w sprawach politycznych w domach, wśród znajomych, a pewne gremia wykorzystują tę sytuację dla wygrania swych ideologicznych spraw.

„Co czujesz Ziemio Polska, która przez 800 lat patrzysz na to miejsce, gdzie nasz wielki rodak Wincenty z Sandomierza, pisał swą kronikę o dziejach umiłowanego Kraju, w której ukazał jak należy sprawować władzę z pożytkiem dla narodu i godnością dla rządzących. To Wincenty ukazał nam, że zaszczyty i godności nic nie znaczą, nie dają zadowolenia. Zrezygnował z godności biskupiej, zrezygnował z dobrodziejstw tego świata, przywdział habit cysterski i w niedalekim Jędrzejowie posługiwał jako zwykły mnich zakonny.

Patrzcie w ołtarz i umiejcie te cechy przenieść w swoje życie.

Wasz Kościół jest perłą w bukiecie polskich kościołów, idźcie radośnie w życie jako polskie mądre pokolenie, a ja błogosławię minione osiemset lat, błogosławię dzień dzisiejszego święta i jutro - niosące przyszłość” - powiedział w swym kazaniu Pasterz Sandomierski.

Uroczysta Msza św. miała tym razem dwa momenty kulminacji. Pierwszy to przeistoczenie chleba i wina, towarzyszące każdej Mszy św., a drugi, to poświęcenie i wprowadzenie Najświętszego Sakramentu do tabernakulum w odnowionym ołtarzu główny.

Na zakończenie Mszy św. J. Ekscelencji Księdzu Biskupowi podziękowanie złożyli przedstawiciele koprzywnickiej młodzieży, Proboszcz Parafii i Burmistrz MiG Koprzywnica. Głos również zabrali: Wicepremier Rządu RP, główny konserwator ołtarza oraz pan Adam Janusz sponsor rekonstrukcji ołtarza w Kaplicy Ukrzyżowania.

Po uroczystościach w kościele, mieszkańcy Koprzywnicy przystąpili do świętowania tego uroczystego dnia, o czym piszemy na następnych stronach

Tekst i zdjęcia JCz

CYSTERSI W KOPRZYWNICY

21 marca 1098 roku 21 mnichów pod przewodnictwem opata Roberta wyrażając chęć powrotu do „źródeł życia chrześcijańskiego", opuszcza klasztor benedyktyński w Molesmes (Francja) i udaje się w „miejsce odosobnione" koło Dijon (Burgundia).

Wśród lasów, w niewielkiej przeciętej rzeką dolinie powstaje nowe opactwo Citeaux – Cistercium. Nazwa pierwszego opactwa, stała się nazwą całego zakonu, który bardzo szybko rozprzestrzenia się na teren całej Europy. W XII wieku w Polsce powstaje 9 klasztorów, jednym z nich jest opactwo w Koprzywnicy powstałe w 1185 r. Wszystkie opactwa polskie są bezpośrednimi filiami klasztoru w Morimond.

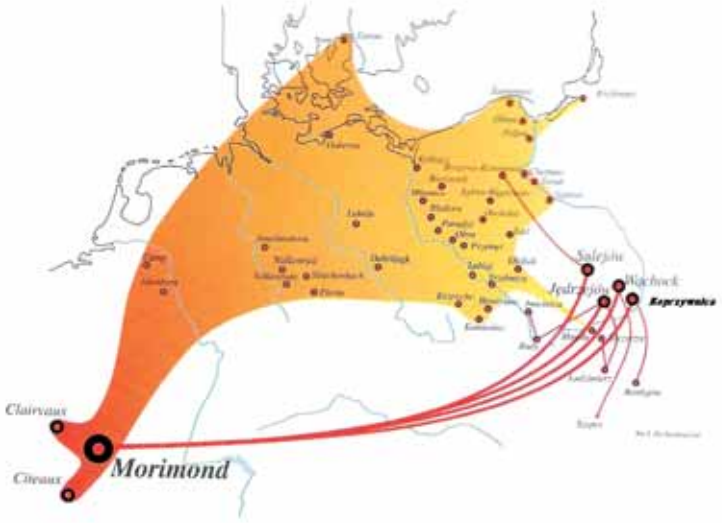

Wbrew przyjętej regule, cystersi decydują osiedlić się w dolinie rzeki otoczonej lasami na skraju osady leżącej przy głównym szlaku kupieckim Kraków – Sandomierz. Miejsce to łudząco przypomina ich rodzinne opactwo Cistercium w dalekiej Burgundii. W roku 1185 staraniem księcia sandomierskiego Kazimierza Sprawiedliwego z fundacji komesa Mikołaja Bogorii powstaje klasztor, a następnie kościół w Koprzywnicy. Ówczesne opactwo było klasztorem zamkniętym i samowystarczalnym. W pierwszych wiekach kościół służył wyłącznie mnichom. Mieszkańcy Koprzywnicy i okolicznych wiosek uczęszczali do kościoła pw. Wszystkich Świętych (konsekracja 1139 r.) w miejscu stojącego dziś kościoła pw. Matki Bożej Różańcowej. Nie znaczy to, że cystersi żyli w samotni i nie kontaktowali się z ludem. Wprost przeciwnie, uczyli mieszkańców nowych upraw, zamawiali potrzebne im materiały, a tym samym rozwijali rękodzielnictwo i produkcję materiałów budowlanych potrzebnych do rozbudowy klasztoru i kościoła. Lokalizacja opactwa sprawiła, że w stosunkowo krótkim czasie Koprzywnica rozrosła się do takiej wielkości, iż została miastem w 1268 roku lokowanym na prawie magdeburskim.

Z wzniesionego w I poł. XIII wieku opactwa przetrwał kościół i przyziemia wschodniego skrzydła klasztornego. Wzniesiona z kamiennych ciosów romańska świątynia posiada nadbudowę z cegły gotyckiej oraz dobudowane w okresie baroku: zakrystię, kaplicę, zachodnią fasadę z kruchtą i wieżę. We wnętrzu trójnawowej bazyliki z transeptem/* zachowały się sklepienia krzyżowo – żebrowe wsparte na ostrołukowych gurtach (pasy wzmacniające sklepienie). Bezcennym skarbem koprzywnickiej świątyni jest przepiękna romańska kamieniarka. To jedno z nielicznych miejsc w Polsce, gdzie można podziwiać romański wystrój kościoła w naturalnym stanie. Zworniki, głowice filarów przyściennych, służek i półkolumn oraz wsporniki zdobi rzeźbiona dekoracja roślinna i plecionka, a także przedstawienie figuralne m. in. „Baranek Boży" i Manus Dei" – „Ręka Boża". Na szczególną uwagę zasługują także gotyckie freski w prezbiterium i najstarsze zabezpieczone kratą na zachodnim filarze nawy południowej.

Z okresu renesansu zachowały się nagrobki rodziny Niedrzwickich, autorstwa wybitnego włoskiego rzeźbiarza Santi Gucci - 1581 r., właścicieli zamku w Międzygórzu. Pozostałe wyposażenie świątyni pochodzi z okresu baroku.

Z części klasztornej na szczególną uwagę zasługuje kapitularz. Jego krzyżowo-żebrowe sklepienie na gurtach wsparte jest na dwu kolumnach i wspornikach przyściennych. Głowice jednej z kolumn zdobi dekoracja roślinna, a zworniki plecionka.

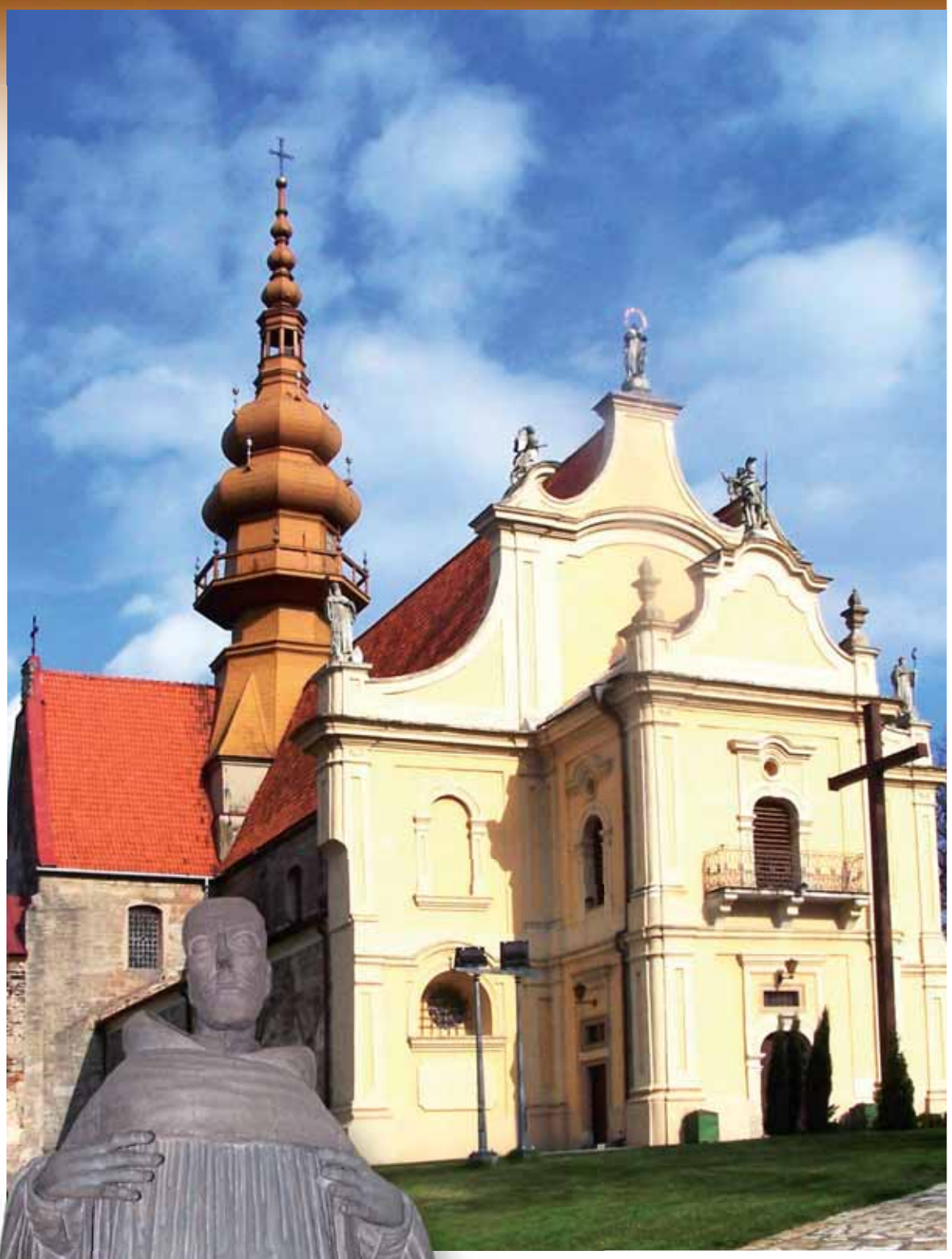

W kapitularzu, cystersi spotykali się podczas narad, tu podejmowali najważniejsze decyzje i tu również przyjmowali zacnych gości odwiedzających Koprzywnicę.

Na podstawie przewodników i informatorów turystycznych opracował JCz.

*/ transept – poprzeczna nawa przed prezbiterium nadające świątyni wygląd krzyża.

WYDAWNICTWA OKOLICZNOŚCIOWE I PODZIĘKOWANIA

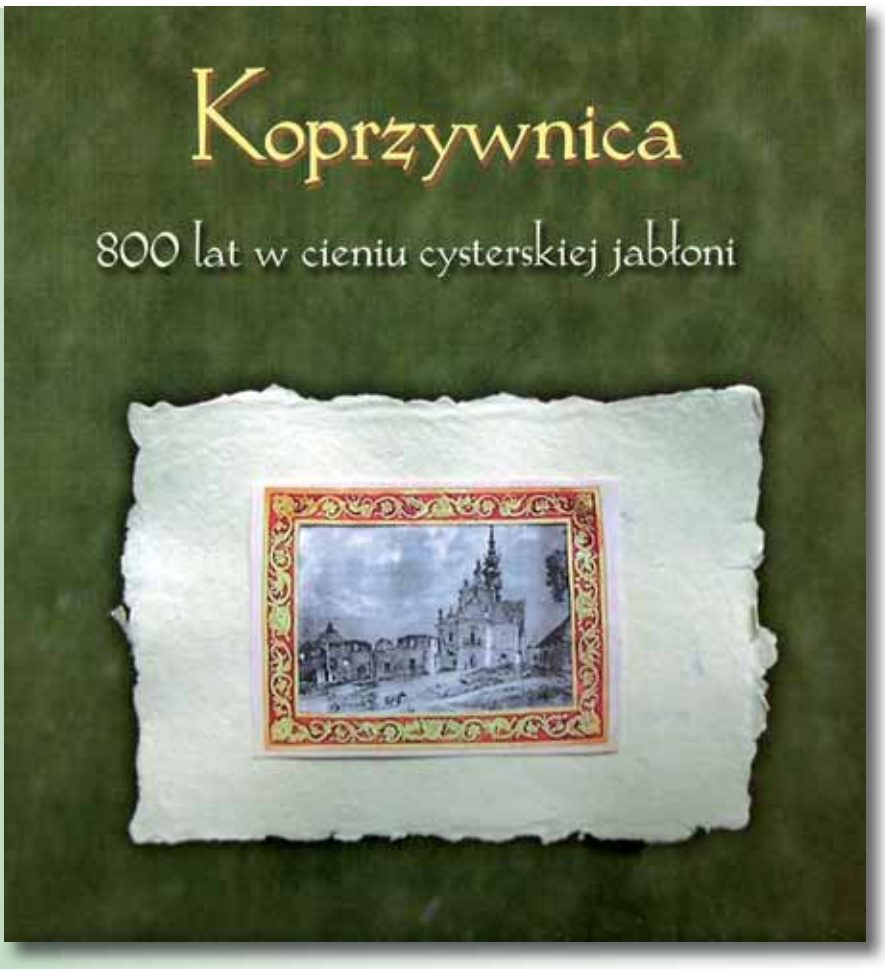

Od wielu lat trwały przygotowania do obchodów jubileuszowych konsekracji Kościoła św. Floriana. Proboszcz parafii ks. **Jerzy Burek** oraz dzisiejszy burmistrz p. **Marek Jońca** trzy lata temu wraz z grupą mieszkańców Koprzywnicy powołali do życia Stowarzyszenie 800-lecia Opactwa Cysterskiego „Ku Przyszłości" w Koprzywnicy. Jeszcze raz potwierdziła się teza, że grupowe działanie przynosi większe efekty, niż pojedyncze . Potwierdza się też powiedzenie „systematyczna praca wart jest więcej niż tysiące „chciejstw". Stowarzyszenie wykonało olbrzymią pracę logistyczną, został przygotowany album fotograficzny autorstwa p. **Elżbiety Graboś** p.t. „Koprzywnica, 800-lat w cieniu cysterskiej jabłoni". Wiele zdjęć w tym albumie ukazuje nam świątynię cysterską taką jakiej dotychczas nie znaliśmy. Wiele zdjęć jest wprost rewelacyjnych. Autor albumy wykorzystując swój artyzm przedstawia znaną nam świątynię, wydawałoby się znaną w każdym calu, w innym wymiarze, w wymiarze poezji liryki i piękna otaczającej ją przyrody. Warto posiadać w swoich zbiorach tę pozycję, jest jeszcze do nabycia kilka egzemplarzy albumu, można go kupić w zakrystii kościoła.

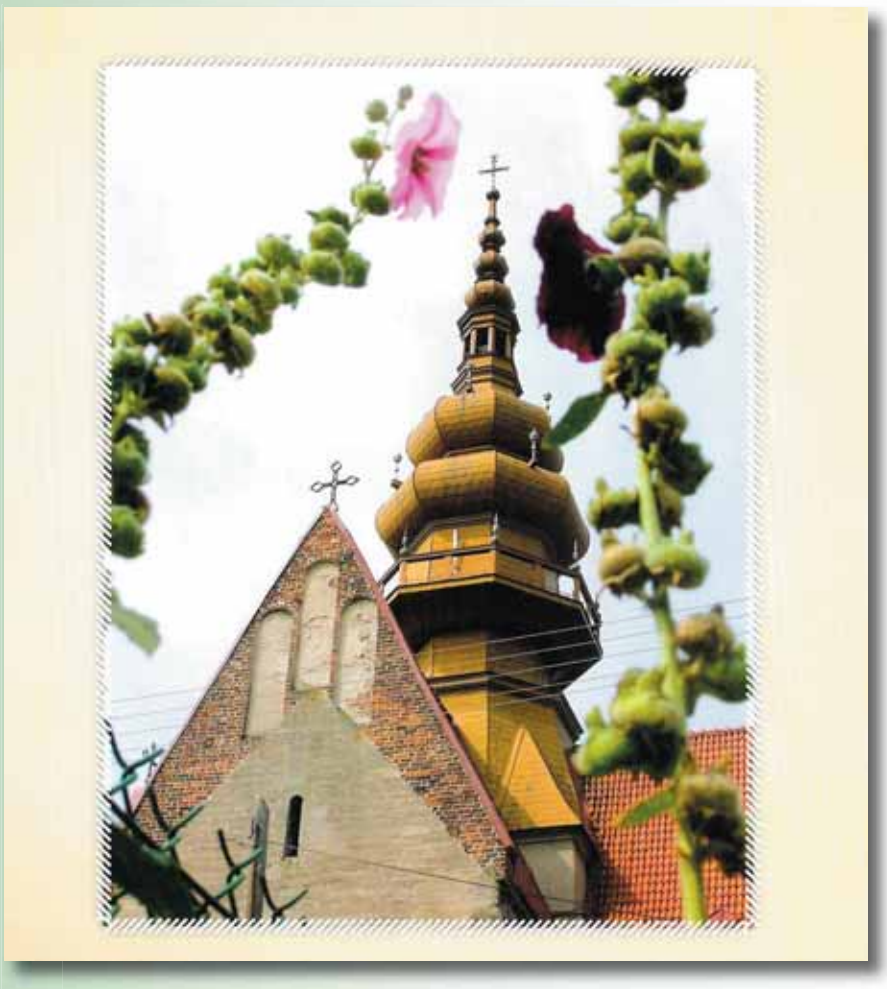

Wydany został również piąty numer biuletynu „Ku Przyszłości" wydawnictwa wydawanego od półtora roku przez Stowarzyszenia. W punktach informacyjnych dostępne były kolorowe foldery i pojedyncze pocztówki ukazujące piękno kościoła i klasztoru, które można było ostemplować okolicznościową pieczęcią.

Staraniem organizatorów został wydany również medal okolicznościowy odlany w brązie, którego twórcą jest lokalny artysta rzeźbiarz p. Józef Opala z Koprzywnicy. W awersie medal przedstawia kościół i klasztor cysterski w rewersie sklepienia kościoła ze zwornikiem stylizującym „Baranka Bożego" i napisem „ORA ET LABORA" – „módl się i pracuj" – była to dewiza św. Benedykta z Nursji przejęta i stosowana przez cystersów.

Medal to trwała pamiątka obchodów jubileuszowych, jest do nabycia w zakrystii kościoła św. Floriana.

Organizatorzy obchodów jubileuszowych składają serdeczne podziękowania firmom i osobą prywatnym za dokonane wpłaty pieniężne, które pozwoliły przygotować uroczystości w Koprzywnicy.

Naszymi sponsorami byli:

- Przedsiębiorstwo Robót Drogowych „DROKAM – Piaseczno" w Łoniowie,
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Karabela" Tarnobrzeg,
- Kopalnie Dolomitów S.A. w Sandomierzu,
- Bank Ochrony Środowiska,
- Pani Teresa Słowik z Koprzywnicy,
- Pani Maria Jońca z Brzozowa,
- Pan Tomasz Kaczor z Koprzywnicy,
- Pan Paweł Ćwiertniewski Koprzywnica,
- Mieszkańcy sołectwa Święzyce.

Organizatorzy dziękują bardzo kierownictwu GS w Koprzywnicy za dostarczony chleb.

Tekst: JCz

FESTYN JUBILEUSZOWY

Obchody jubileuszu 800-lecia konsekracji Kościoła pw. św. Floriana rozpoczęły się pokazami artystycznymi na placu przed kościołem. Otwarcia obchodów jubileuszowych dokonał burmistrz UMiG w Koprzywnicy p. **Marek Jońca**.

Na scenę wkroczyli pierwsi artyści, a byli nimi **Danuta Grzesik** i **Piotr Burkowski** wokaliści z Warsztatów Terapii Zajęciowej w Sandomierzu ul. Jakubowskiego 5, którzy brawurowo wykonali między innymi piosenkę „Niech mówią, że to nie jest miłość" z oratorium Tu es Petrus Piotra Rubika.

Następnie przed publicznością zaprezentowała się grupa taneczna z Miejskiego Ośrodka Kultury i Sportu w Koprzywnicy, której opiekunem jest mgr **Małgorzata Ciach**. Dziewczęta przedstawiły kilkanaście scen tanecznych, świetnie prezentując się w swych tańcach. Widać było ogrom pracy jaki włożyła w choreografię ich opiekunka. Występ bardzo się podobał, licznej już o tej porze publiczności, a cechowała go bardzo dobra synchronizacja, co jest niezbędnym elementem przyjemności oglądania tego rodzaju pokazów. Wydaje się, że dziewczęta już niedługo będą mogły z powodzeniem prezentować swe umiejętności na estradach nie tylko w Koprzywnicy.

Po grupie tanecznej na plac festiwalowy wkroczyła Chorągiew Rycerstwa Ziemi Sandomierskiej, którą dowodził p. **Karol Bury** kasztelan i jej założyciel. Pięknie prezentowali się rycerze w zbrojach paradnych, damy i panowie szlachta w strojach z dawnych epok. Pojedynek rycerski polsko – szwedzki o panowanie nad Koprzywnicą wygrał Polak i Koprzywnica pozostanie we władaniu Pana Burmistrza i Rady Miejskiej. Członkowie Chorągwi zaprezentowali pokaz mody renesansowo – barokowej i choć stroje kobiet wyglądały wspaniale, to dzisiejsze panie nie chciałyby pewnie nosić sukien ważących 15 kg naszpikowanych metalowymi obręczami i ciasnymi gorsetami. Zespół Tańca Dworskiego zaprezentował układy taneczne z dawnych epok.

Pokazy Chorągwi Rycerstwa Ziemi Sandomierskiej zakończone zostały odpaleniem armaty, która narobiła wiele szkody hukiem swojego wystrzału kładąc potokiem na ziemi dzielnych rycerzy z Sandomierza.

JCz

WIEŻA KOŚCIELNA

Niezwykle ciekawym elementem zewnętrznego wystroju koprzywnickiego kościoła jest potężna wieża sygnaturki o zwielokrotnionym hełmie, która została wybudowana w 1656 roku z fundacji opata cystersów koprzywnickich Zbigniewa Ossolińskiego. Wieża zdobiła i upiększała kościół i całą okolicę przez 259 lat. W czasie działań wojennych 1915 roku została zniszczona.

Plan odbudowy wieży wykonał w 1922 roku architekt krakowski **A. Szyszko-Bohusz**, wzorując się na barokowym pierwowzorze wieży zwanym „kulawką/*".

W 1958 r. kiedy proboszczem parafii pw. św. Floriana był ks. kanonik dr Jan Wiącek przystąpiono do realizacji planów odbudowy. Do budowy zużyto: 18 ton cementu, 22 tony stali, 27 m sześciennych drewna, 3700 kg blachy platerowanej, 300 kg blachy miedzianej. Wysokość wieży od podstawy liczy 54 m, z czego 24 m to konstrukcja murowana, a pozostałe 30 m stanowi konstrukcja metalowa.

/* - kulawka to szklany kielich bez podstawy, niemożliwy do odstawienia bez uprzedniego wypicia trunku. Naczynie często używane w XVII i XVIII wieku w Polsce i Anglii.

Miesięcznik społeczno-kulturalny Miasta i Gminy Koprzywnica

Wydawca: Miejsko Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Koprzywnicy, Rynek 39, tel. 015 847 63 22, www.domkultury.koprzywnica.eu, **Redaktor naczelny:** Janusz Czapla tel. 505 785 514, **Redakcja:** Alicja Stępień - dyrektor wydawnictwa, Teresa Wach – korektor, Marta Marczewska, Grażyna Milarska, Jolanta Bzduch, Krystyna Piątek, Renata Dobrowolska, Marta Kalist, Agnieszka Drożdżal – grafika, Aleksandra Olszewska, Wojciech Sroczyński – literatura, Anna Szczęch, Kinga Nowacka, Łukasz Łukasiewicz, Anna Sulicka, Marta Ordon, **DTP i red. tech.:** Grafbit tel. 502 722 138, **Druk:** Echomedia Tarnobrzeg, ul. Zakładowa 50.

Informacje do redakcji można nadsyłać na adres wydawcy. Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo do dokonywania skrótów i redakcyjnego opracowania tekstów zaakceptowanych do druku. Materiały nadesłane do redakcji nie mogą być obciążone prawami osób trzecich.

FINAŁ KONKURSÓW

Podczas trwającego festynu na placu przed kościołem św. Floriana odbył się finał konkursu literackiego, plastycznego i fotograficznego pt. „VIII wieków z Cystersami", którego organizatorem był Miejsko Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Koprzywnicy. Wyniki konkursu ogłosiła oraz nagrody wręczała pani dyrektor Domu Kultury mgr inż. **Alicja Stępień**.

Konkurs literacki

Do konkursu literackiego zgłoszono 6 prac, przedstawiono również jedną pracę poza oceną.
Komisja konkursowa w składzie:
p. **Maria Krygowska**
p. **Teresa Wach**
p. **Agnieszka Materkowska Fudala**
przyznała następujące miejsca w poszczególnych kategoriach wiekowych:

w kategorii osób pełnoletnich:
komisja przyznała dwa równorzędne miejsca:

I miejsce **Marta Ordon** – za wiersz „Tajemniczy półmrok"
I miejsce **Wojciech Sroczyński** za legendę wierszowaną „Święty Florian".

w kategorii młodszych twórców:

I miejsce zajął wiersz **Tomasza Krawczyka** pt.: „Nasza Świątynia" z Publicznej Szkoły Podstawowej w Gnieszowicach

Komisja przyznała również 3 równorzędne wyróżnienia, które otrzymali:
Agnieszka Jaśkiewicz z PSP w Koprzywnicy
Kamil Rzepka z PSP w Gnieszowicach
Weronika Wiśniewska z PSP w Gnieszowicach

Pozostałe wiersze zaprezentujemy Państwu w świątecznym numerze naszego miesięcznika.

Tajemniczy półmrok

Tajemniczy półmrok
Boska cisza
W tych murach,
zapisana jest historia ośmiu wieków
Osiemset razy
Rodził się tu Syn Boży
Osiemset razy
Posypano głowy popiołem
I osiemset razy dla ośmiu pokoleń
Jezus zmartwychwstał
Czas biegł
a tu wciąż Najwyższy niezmiennie czuwał
nad koprzywnickim ludem,
wiernym w każdym dziejów momencie
Z tamtej przeszłości
Wywodzi się teraźniejszość
Nie można odciąć korzeni
Nie da się tego zapomnieć
Bo wszystko się tu zaczęło
I jeśli…to wszystko tu się skończy.

Marta Ordon kl. III LO
Zespół Szkół Ogólnokształcących w Koprzywnicy

Kościół św. Floriana

Nasz kościół św. Floriana
to taka świątynia,
w której każdy chrześcijanin
się zatrzyma.
Nie pyta się, co go czeka,
lecz kto tam na niego
czeka.
W tej świątyni pozna
odpowiedź,
że to Jezus Chrystus,
dobry Ojciec, który kocha
wszystkie dzieci
Z miłości pozwala przemawiać
taką samą miłością.
Kto się zdaje na Pana.
On go będzie kochał na wieki!

Kamil Rzepka kl. IV
Szkoła Podstawowa w Gnieszowicach

Konkurs plastyczny

Dużo pracy miała komisja oceniająca nadesłane prace na konkurs plastyczny. Do organizatorów wpłynęło 49 prac, spośród nich do nagród i wyróżnień wyłoniono 27.

Komisja w składzie:
p. **Helena Pilecka**
p. **Maria Bobrowska**
p. **Maria Gadowska**

oceniła nadesłane prace i wyłoniła 27 prac przyznając nagrody i wyróżnienia:

W I kategorii wiekowej 8-12 lat przyznano:

I miejsce - **Weronika Materkowska** kl. IV
II miejsce - **Paulina Kopeć** kl. IV
III miejsce - **Weronika Kopeć** kl. II

oraz wyróżnienie:
Aleksandra Krupa kl. III
Zuzia Ćwik kl. III
Klaudia Skrzypczak kl. IV

W II kategorii wiekowej 13- 18 lat pierwszej nagrody nie przyznano:

II miejsce - **Małgorzata Ciach** kl. VI
- **Mateusz Stefański** kl. VI
- **Dawid Jarecki** kl. VI

III miejsce - **Paulina Paluch** kl. I Gimnazjum
- **Karolina Dziewiątak** kl. IV
- **Dominika Trześniewska**
- **Iwona Skrzypczyńska**

oraz wyróżnienia:
- **Szymon Jasiński** kl. VI
- **Piotr Satławski** kl. VI
- **Andżelika Ciździel** kl. V
- **Anna i Paweł Grzesik**
- **Joanna Baska** kl. VI
- **Katarzyna Bodzińska** kl. VI
- **Dawid Siwecki** kl. VI

W III kategorii wiekowej powyżej 18 lat wyróżnienie otrzymała: **Karolina Latusek**.

Za udział w konkursie fotograficznym nagrodę oraz podziękowania otrzymała **Katarzyna Furman**.

W ramach programu obchodów jubileuszowych 800-lecia konsekracji kościoła św. Floriana, organizatorzy przewidzieli przemarsz barwnego korowodu ulicami Koprzywnicy. Przemarsz przerodził się w wielką paradę, godną obchodów jubileuszowych, w której wzięli udział przedstawiciele władz lokalnych, instytucji, szkół, klubów sportowych, stowarzyszeń i organizacji, a także mieszkańcy z poszczególnych miejscowości gminy. Finał parady rozegrał się na placu przed kościołem św. Floriana, gdzie każda grupa była przedstawiana prze brawurowo prowadzącą spikerkę p. **Teresę Majczak**.

Radosnemu przemarszowi towarzyszyło hasło pochodzące z psalmu dawidowego „Błogosławiony lud, który umie się radować".

Paradę przedstawiamy poniżej w formie fotoreportażu.

WIELKA PARADA JUBILEUSZOWA

Paradę otwierali przedstawiciele „Ośrodka Rekreacji i Rehabilitacji Konnej w Samborcu".

Przez swoją działalność ośrodek chce przypomnieć, że konie towarzyszyły Polakom w pracy, odpoczynku, w wichrach historii. Dziś pracują głównie w rekreacji i sporcie, ale tym pięknym zwierzętom należy się szczególny szacunek, bo konie to część naszej kultury, tradycji i tożsamości narodowej.

MŁODZIEŻOWA ORKIESTRA DĘTA DZIAŁAJĄCA PRZY MIEJSKO – GMINNYM OŚRODKU KULTUTY I SPORTU

Dzisiejsza orkiestra kontynuuje tradycje muzyczne pocysterskiego miasta. Pierwszą założył już w XVII w. ówczesny opat klasztoru.

Młodzieżowa Orkiestra Dęta w Koprzywnicy powstała w lutym 1988 r. Jej założycielami byli mgr **Marian Zwolski**, **Marian Walewski** i władze Gminy Koprzywnica. Początki orkiestry były wyjątkowo trudne, sprzęt muzyczny był niekompletny i w bardzo złym stanie. Członkami orkiestry jest przeważnie młodzież i dzieci z gminy Koprzywnica.

W okresie istnienia orkiestra dała mnóstwo koncertów oraz brała udział w licznych przeglądach orkiestr strażackich(nie tylko w gminie czy w powiecie, ale także poza województwem), z których zawsze wracała z trofeum. Koncertowała również poza granicami Polski w Rzymie i Monte Cassino.

Obecnie kapelmistrzem jest mgr Marek Kosior z Tarnobrzega. Okres ostatnich 3 lat to bardzo szybki rozwój orkiestry pod względem liczebności jak i jakości gry. Obecnie orkiestra liczy około 35 członków w tym około 20 osób to dzieci do 14 lat.

Koprzywnicka orkiestra jest jedną z dwóch orkiestr dętych istniejących w powiecie sandomiesrskim i jedną z kilku w województwie świętokrzyskim, prezentuje wysoki poziom artystyczny jak i muzyczny.

Orkiestra świetnie się prezentowała w mundurach paradnych, które są darem Zespołu Instrumentalnego miasta Coppet ze Szwajcarii.

PUBLICZNE PRZEDSZKOLE W KOPRZYWNICY

Bezpośrednio za orkiestrą dętą maszerowali najmłodsi mieszkańcy Koprzywnicy – przedszkolacy ze swymi opiekunami i rodzicami.

Przedszkole w Koprzywnicy mieści się przy ul. Szkolnej i nosi piękną nazwę „Przedszkole pod sosnami". Dyrektorem przedszkola jest p. mgr **Marta Marczewska**. W przedszkolu istnieją cztery oddziały, w sumie przebywa w nim 100 wychowanków. Prowadzone są dodatkowe zajęcia z rytmiki i języka angielskiego.

PUBLICZNA SZKOŁA PODSTAWOWA im. Wł. JASIŃSKIEGO W KOPRZYWNICY I FILIA W SOŚNICZANACH

Szkoła liczy 331 uczniów. Dyrektorem placówki jest p. mgr **Iwona Kopeć**, z uczniami pracuje 26 osobowa, wykształcona i dobrze przygotowana do pracy kadra pedagogiczna. Szkoła posiada swój sztandar i hymn. Dysponuje salą gimnastyczną, siłownią, biblioteką i czytelnią wyposażoną w nowoczesny, multimedialny sprzęt komputerowy oraz pakiet pomocy dydaktycznych. Uczniowie mogą korzystać ze stałej pomocy pedagoga. Szkoła dysponuje również świetlicą, która zapewnia opiekę uczniom a co najważniejsze, jako jedyna placówka w gminie przygotowuje gorące posiłki.

Od wielu lat w szkole prężnie działają organizacje zuchowa i harcerska, które nawiązują do ideałów patrona Władysława Jasińskiego.

Wśród uczniów PSP w Koprzywnicy maszerowali również mali przedstawiciele Szkoły Filialnej w Sośniczanach istniejącej od 1929 roku.

SZKOŁA PODSTAWOWA W NIEDŹWICACH

Patronem szkoły jest wspaniały pisarz, piewca Ziemi Świętokrzyskiej – Stefan Żeromski. Do placówki tej uczęszcza obecnie 92 uczniów, a nad ich edukacją czuwa 13 nauczycieli wraz z dyrektorem Krzysztofem Chmielowcem. Wielkim atutem tej szkoły jest jedyna w naszej gminie, działająca od tego roku szkolnego, klasa sportowa.

SZKOŁA PODSTAWOWA W GNIESZOWICACH

Powstała z inicjatywy mieszkańców wsi. Jest to szkoła sześcioklasowa z oddziałem przedszkolnym, do której uczęszcza 48 uczniów z dwóch miejscowości: Gnieszowice i Trzykosy. Placówką kieruje mgr Anna Bednarska, kadra pedagogiczna liczy 12 osób. Nauczyciele mając na uwadze dobro i przyszłość swoich uczniów, stale podnoszą swoje kwalifikacje, uczestniczą w licznych formach doskonalenia zawodowego.

Uczniowie mają liczne osiągnięcia w konkursach, turniejach i zawodach sportowych. Swoje zainteresowania rozwijają na zajęciach pozalekcyjnych w europejskim kole ekologicznym, informatycznym czy też w Uczniowskim Klubie Sportowym.

W szkole panuje miła, przyjazna i rodzinna atmosfera, a głównym celem funkcjonowania placówki jest wszechstronny rozwój intelektualny, emocjonalny, fizyczny i społeczny uczniów.

SZKOŁA PODSTAWOWA W POSTRONNEJ

Choć posiada 60 letnią tradycję narodziła się na nowo we wrześniu 2001 roku, kiedy to rodzice i nauczyciele podjęli się prowadzenia tzw. „Małej szkoły", której organem prowadzącym jest „Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Postronna, Byszów i Kępie" W szkole pracuje 8 nauczycieli, nauka jest bezpłatna. Lekcje odbywają się w klasach o niewielkiej liczbie uczniów a miła atmosfera sprzyja wszystkim przebywającym w jej murach. Dzieci są dożywiane, uczą się dwóch języków obcych, korzystają z kół zainteresowań, lekcji tańca i sali komputerowej.

ZESPÓŁ SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH im. PAPIEŻA JANA PAWŁA II w KOPRZYWNICY

Zespół tworzą gimnazjum i liceum ogólnokształcące. Szkoła powstała w 1999 roku, dyrektorem jest p. mgr **Maria Banaś**.

W 2005 r. szkole nadano imię papieża Jana Pawła II, w 2006 r. sztandar.

Zespół jest największą szkołą na terenie gminy Koprzywnica, uczy się w nim 338 uczniów, którymi opiekuje się 32 nauczycieli. Kadra pedagogiczna to nauczyciele z wyższym wykształceniem, specjaliści w swoich przedmiotach. Placówka ta jest ważnym środowiskiem pracy i życia ucznia – środowiskiem stwarzającym mu warunki aktywności twórczej i rozwijanie własnej indywidualności i podmiotowości. Stanowi ono miejsce sprzyjające samodzielnym poszukiwaniom i swobodnej aktywności edukacyjnej i społecznej ucznia.

KOŁO WĘDKARSKIE PZW NR 37 W KOPRZYWNICY

Powstało w 1985 r. i liczy 133 członków. Prezesem koła jest p. Janusz Batogowski. Wędkarze korzystają z zalewu w Koprzywnicy, z rzeki Koprzywianki oraz akwenów zlokalizowanych na terenie naszej gminy. Członkowie koła czynnie uczestniczą w pracach porządkowych wokół zbiornika. Dbają o czystość wód, organizują liczne zawody wędkarskie. Statutowym obowiązkiem wędkarzy jest prowadzenie stałego zarybiania cieków wodnych i zbiorników wody. Materiał zarybieniowy to karp, szczupak, lin, karaś, okoń i płoć, a środki na te cele pochodzą ze składek członkowskich.

URZĄD MIASTA I GMINY W KOPRZYWNICY

Gmina Koprzywnica położona jest w południowo - wschodniej części województwa świętokrzyskiego, nad rzeką Wisłą, w powiecie sandomierskim. Powierzchnia gminy wynosi około 6 935 ha i zamieszkuje ją 7 255 mieszkańców. W skład gminy wchodzi łącznie 18 jednostek sołeckich. Koprzywnica jest gminą typowo rolniczą, nastawioną na produkcję warzywniczo - sadowniczą. Według klasyfikacji gleboznawczej gleby klas II i III stanowią około 59% powierzchni gminy, gleby klasy IV zajmują około 25% powierzchni, reszta przypada na klasę V i VI. Obszar użytków rolnych gminy wynosi 5.768 ha, co stanowi 83% powierzchni ogólnej gminy. W gminie jest 2067 gospodarstw o średniej powierzchni 3,35 ha. Średnia powierzchnia gospodarstwa w gminie jest niższa niż średnia w województwie. Wielkość gospodarstw obrazujemy poniżej:

- gospodarstwa o powierzchni 1 do 2 ha . . . . . 1212 szt.
- gospodarstwa o powierzchni 2,1 do 4 ha . . . . . 883 szt.
- gospodarstwa o powierzchni 4,1 do 7 ha . . . . . 165 szt.
- gospodarstwa o powierzchni 7,1 do 10 ha . . . . . 46 szt.
- gospodarstwa o powierzchni 10,1 do 15 ha . . . . . 11 szt.

Brak w pobliżu zakładów przetwórczych nie wpływa korzystnie na rozwój określonego kierunku produkcji. Stąd też gospodarstwa są wielokierunkowe, rodzaj produkcji określa rodzaj gleby, a skalę produkcji wielkość gospodarstwa i możliwość zbytu.

Pracami Urzędu Miasta i Gminy od roku kieruje burmistrz miasta p. mgr inż. **Marek Jońca**, funkcję zastępcy burmistrza sprawuje p. mgr **Dorota Kruszec – Nowińska**, a przewodniczącym Rady Miasta jest p. mgr **Stanisław Pawlik**. Urząd Miasta i Gminy zatrudnia 33 pracowników.

ZWIĄZEK KOMBATANTÓW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ I BYŁYCH WIĘŹNIÓW POLITYCZNYCH

Związek skupia w swych szeregach 51 członków zwyczajnych i 86 członków podopiecznych. W organizacji kombatanckiej są uczestnicy walk z okupantem niemieckim – żołnierze Armii Krajowej, Batalionów Chłopskich, Wojny Obronnej 1939 r, Wojska Polskiego biorących udział w walkach z bandami UPA oraz członkowie obozów koncentracyjnych.

Na terenie gminy Koprzywnica w okresie okupacji niemieckiej silną organizacją bojową był Związek Walki Zbrojnej, który w lutym 1942 r. został podłączony do Inspektoratu Sandomiersko – Opatowskiego Armii Krajowej. Komendantem gminnym był kap. **Jerzy Ejmont** i dr **Stefan Koper**. W AK działało również duchowieństwo z Koprzywnicy z księdzem kanonikiem **Franciszkiem Koperskim** i organistą kościelnym **Edwardem Gąsiorowskim**.

Od wiosny 1943 r. na naszym terenie działała grupa bojowa „Jędrusie" pod dowództwem **Władysława Jasińskiego**, który stworzył podziemną organizację „Odwet" wydającą gazetkę konspiracyjną drukowaną w podziemiach starego kościoła w Sulisławicach. Po śmierci **Władysława Jasińskiego** dowódcą został **Józef Wiącek** ps. „Sowa", który prowadził walkę z niemieckim okupantem do wyzwolenia naszych terenów.

Drugą liczną organizacją konspiracyjną na naszym terenie była „Straż Ludowa", która powołała trójki polityczne. Zadaniem ich było organizowanie ruchu oporu o nazwie „Straż Chłopska", w roku 1942 zmieniono jej nazwę na Bataliony Chłopskie. Komendatem gminnych BCh był **Jan Wiącek** ps. Gleb" a jego zastępcą **Antoni Lasota** ps. „Len".

Za działalność w Ruchu Oporu niemiecki okupant rozstrzelał na terenie gminy Koprzywnica 57 osób, a w miejscowości Postronna 10 osób.

MIEJSKO GMINNY OŚRODEK KULTURY I SPORTU w KOPRZYWNICY

To samorządowa instytucja kulturalna powołana do życia 1 marca 2007 r. dynamicznie prowadzona i kierowana przez p. mgr inż. **Alicję Stępień**. Choć działa od niedawna może się poszczycić wieloma osiągnięciami w dziedzinie kultury na terenie miasta i gminy jak również poza nią.

Ośrodek był organizatorem takich imprez jak:
V Święto Ziemi Koprzywnickiej
Tradycje sobótkowe nad zalewem
Letnia Biesiada Rodzinna w pocysterskim ogrodzie
Dzień Matki
Dzień Dziecka
Wernisaż dziecięcych prac plastycznych
Gminne Święto Plonów Koprzywnica 2007
Pożegnanie Lata
Święto Edukacji Narodowej
Jubileusz Par Małżeńskich

Brał udział w wielu imprezach i konkursach na terenie powiatu i województwa zdobywając nagrody i godnie reprezentując naszą społeczność.

Ośrodek Kultury oferuje szeroki wachlarz zajęć dla dzieci i młodzieży: działają tu sekcje – muzyczne, taneczne, plastyczna, wydawnicza, sportowa, florystyczna oraz teatralna.

Miejsko Gminny Ośrodek Kultury i Sportu otwarty jest dla wszystkich i zaprasza do współpracy. Prowadzi swoją stronę internetową pod adresem www.domkultury.koprzywnica.eu , gdzie na bieżąco informuje o wydarzeniach i zamierzeniach na najbliższą przyszłość. Serwis internetowy jest bogato ilustrowany zdjęciami, które dokumentują liczne dokonania Ośrodka.

UCZNIOWSKI KLUB SPORTOWY „ARKA"

Został założony w 2002 roku przy parafii św. Floriana w Koprzywnicy.

Obecnie klub zrzesza 50 chłopców, którzy grają w 2 kategoriach wiekowych – trampkarzy starszych i młodzików starszych – w lidze świętokrzyskiej. Trenerami chłopców są panowie **Konrad Pyszczek** i **Wojciech Mrozik**. Prezesem klubu jest ksiądz proboszcz **Jerzy Burek**, a kierownikiem drużyny ksiądz **Rafał Olszówka**.

Celem klubu sportowego jest kształtowanie u młodych ludzi pozytywnych cech charakteru i wpajanie szlachetnych wartości oraz pożyteczne zagospodarowanie wolnego czasu.

KLUB SPORTOWY „KS KOPRZYWIANKA"

Klub istnieje od 1932 r. i w tym roku obchodzi 75 lecie powstania. Przez wszystkie te lata w klubie szkolone są dzieci i młodzież w sekcji piłki nożnej i innych dyscyplinach sportowych. Największy sukces klubu to występy piłkarskiej drużyny seniorów w lidze okręgowej – sezon 2004/2005. Trenerem zespołu jest mgr **Wojciech Ciach**, prezesem **Marian Słabowski**, wiceprezes – kierownik drużyny **Szymon Klubiński**, wiceprezesem **Paweł Jasiński**, skarbnikiem **Mieczysław Kalinowski**. Obecnie klub jest jednosekcyjny. Posiada pięknie położony stadion piłkarski z bardzo dobrą płytą boiska głównego, zadaszoną trybunę dla kibiców i budynek klubowy. Barwy klubowe niebiesko - białe.

LUDOWY KLUB SPORTOWY „ZRYW" ZBIGNIEWICE

Klub swą działalność rozpoczął w 1974 r., barwy klubu czerwono – czarne. W rozgrywkach okręgu świętokrzyskiego uczestniczą dwie drużyny:

Juniorzy młodsi są obecnie liderem kieleckiej klasy okręgowej. Seniorzy zajmują miejsce w grupie III A Klasy. Klub posiada dwa boiska piłkarskie wraz z zapleczem socjalnym. Prezesem klubu jest p. **Adam Jońca**, sekretarzem p. Małgorzata Grudzień, trenerem **Adam Flis**.

SOŁECTWO BŁONIE

Pierwsza wzmianka źródłowa o wsi pochodzi z roku 1174. W pierwszej połowie XIII wieku część wsi weszła w skład sandomierskiego klucza dóbr klasztoru cysterskiego z Koprzywnicy. W XVIII wieku Błonie należało do rodziny Lanckorońskich, którzy w końcu tego stulecia wznieśli w obrębie folwarku drewniany modrzewiowy dwór. Na początku XIX wieku dwór nabyła ziemiańska rodzina Zarzyckich.

Obecnie jest to miejscowość licząca 255,68 ha powierzchni, w której mieszka 329 mieszkańców. Funkcję sołtysa sprawuje bez przerwy od 43 lat p. **Władysław Durda**, motywując nieustannie mieszkańców do radosnego działania.

SOŁECTWO CISZYCA

Ciszycę zamieszkuje 345 osób. Ludność sołectwa zajmuje się przede wszystkim rolnictwem. Głównymi uprawami są owoce i warzywa oraz nieliczne zboża.

Urokliwe położenie w sąsiedztwie Wisły oraz kameralny charakter sprawiają, że znaleźć można tutaj ciszę i spokój. Działają tutaj małe przedsiębiorstwa świadczące usługi. Dumą Ciszycy jest Ochotnicza Straż Pożarna.

Ochotnicza Straż Pożarna w Ciszycy powstała w 1934 r., jej założycielem był p. **Tadeusz Grabowski**, który został pierwszym prezesem. Naczelnikiem jednostki był p. **Czesław Piotrowicz**. W 1967 r. został powołany nowy Zarząd OSP z prezesem p. **Marianem Rakiem** – funkcję tę pełni do dnia dzisiejszego. Nowym naczelnikiem OSP został p. **Jan Sobczyk**. Najważniejszym celem Zarządu było wybudowanie remizy. Jednostka z Ciszycy jako pierwsza w gminie została włączona do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego. OSP w Ciszycy liczy 28 członków, a na jej wyposażeniu znajduje się samochód star GBA.

SOŁECTWO GNIESZOWICE

Wieś leży na zachód od Koprzywnicy, prawdopodobnie powstała w XIV wieku. Została w 100% zaopatrzona w instalację wodociągową, posiada instalację gazową, a obecnie czynione są starania na wykonanie kanalizacji, która ma zostać przeprowadzona w latach 2008 – 2009.

Gnieszowice posiadają jednostkę OSP, powstałą w 1930 r., liczącą 22 czynnych członków i 11 członków „Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej.

Dzięki staraniom burmistrza UMiG p. Marka Jońcy, w bieżącym roku OSP w Gnieszowicach otrzymała wóz bojowy marki star 244 o wartości 40 tys. zł. Strażacy gorąco dziękują panu Przemysławowi Gosiewskiemu, posłowi Ziemi Świętokrzyskiej, za otrzymaną pomoc finansową w wysokości 60 tys. zł, która pozwoli wyremontować gruntownie siedzibę Straży Pożarnej.

MIASTO KOPRZYWNICA

Osadnictwo w rejonie Koprzywnicy ma bardzo stary rodowód. Przypuszcza się, że człowiek pojawił się na tym terenie około 8 tys. lat p.n.e. w epoce kamiennej. Były to wędrowne plemiona łowców, poszukujące miejsc zasobnych w zwierzynę łowną. Pozostały po nich ślady archeologiczne w postaci kości zwierzęcych i fragmentów kamiennych narzędzi. Potwierdzone przez archeologów pierwsze ślady osadnictwa neolitycznego, datuje się na około 4 tys. lat p.n.e. W XX wieku naukowcy odkryli na terenie dzisiejszej Koprzywnicy, fragmenty glinianych naczyń należących do kultury trzcinieckiej (1500 – 1300 rok p.n.e.) . Na przełomie V i VI wieku n.e. napływa na nasze tereny nowa ludność, tworząca zręby słowiańskiego osadnictwa wczesnośredniowiecznego.

Stabilizacja procesów osadniczych nastąpiła w XIII wieku. Rozpoczynają się, udokumentowane faktami historycznymi, dzieje regionu. Jednak w odniesieniu do Koprzywnicy pierwsze wzmianki źródłowe pojawiają się w czasie, gdy o okolicznych osadach mówią tylko rezultaty badań archeologicznych. Metryka Koprzywnicy należy zatem do najstarszych w całym regionie.

Osada nad brzegiem Koprzywianki istniała na wiele lat przed przybyciem cystersów. Osadzenie w Koprzywnicy, u schyłku XII wieku, cystersów, spowodowało przełom w dziejach wsi. Jej centralnym punktem stał się klasztor. Szybko też wieś się rozrosła i wzbogaciła, stając się w 1262 r. miastem lokowanym na prawie polskim, w 1268 roku prawa te przeniesiono na niemieckie i tę datę uważa się za powstanie miasta. Koprzywnica prawa miejskie utraciła w 1869 roku, był to bolesny cios wymierzony przez zaborcę mieszkańcom miasta. Ponowne odzyskanie praw miejskich nastąpiło decyzją Rządu RP w 2001 r.

Kościół pocysterski pw. św. Floriana to niewątpliwie najcenniejszy zabytek miejscowości i dlatego plany rozwoju miasta są ściśle z nim powiązane.

Koprzywnica położona jest na powierzchni 17,9 km2 i administracyjnie podzielona jest na osiedla: Koprzywnica, Cegielnia i Zarzecze. Miasto zamieszkuje około 2650 mieszkańców. Działają tu placówki handlowo – usługowe i prywatne przedsiębiorstwa. Prężnie rozwija się oświata, kwitnie życie kulturalne.

SOŁECTWO KRZCIN

Krzcin zamieszkuje 580 mieszkańców w 154 gospodarstwach o łącznej powierzchni 430 ha. Obecnie w Krzcinie znajduje się Szkoła Podstawowa i jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej istniejąca od 1929 roku. Mieszkańcy Krzcina specjalizują się w uprawach sadowniczo – warzywniczych. Sołtysem i radną jest p. **Irena Sokołowska**.

SOŁECTWO TRZYKOSY

Pierwsze historyczne wzmianki o tej miejscowości pochodzą z początku XV wieku. Wieś początkowo była własnością cystersów, a następnie należała do Jakubowskich herbu Topór, potem Karskich herbu Jastrzębiec. Był tu młyn wodny zbudowany nad rzeką Koprzywianką.

W czasie II wojny światowej mieszkańcy Trzykos wspierali lokalne grupy partyzanckie i ruch oporu. Kilku z nich poniosło śmierć z rąk okupanta. We wsi urodził się Wincenty Karski, major Wojska Polskiego, uczestnik wojny polsko – bolszewickiej, odznaczony orderem Virtuti Militari.

Obecnie w Trzykosach zamieszkuje 260 osób w 67 gospodarstwach o pow. 230 ha.

Działa tu Ochotnicza Straż Pożarna, która dysponuje nową remizą. Zakończenie budowy remizy nastąpiło w 2005 r. uroczystym poświęceniem przez J. E. ks. biskupa Andrzeja Dzięgę.

SOŁECTWO POSTRONNA

Postronna leży na obrzeżach gminy, liczy 275 mieszkańców, którzy trudnią się ogrodnictwem, warzywnictwem, a także uprawą truskawek.

W wiosce jest kaplica pod wezwaniem Maksymiliana Kolbe. Działa prężnie Ochotnicza Straż Pożarna, Koło Gospodyń i Sportowy Klub Młodych.

SOŁECTWO ZBIGNIEWICE KOLONIA

Zbigniewice Kolonia liczy 72 gospodarstwa, które zajmują łączną powierzchnię 259 ha.

Nazwa historyczna to Zbydnowcze. W XII wieku była wsią rycerską. Nazwa wskazuje na to, że założycielem mógł być rycerz o imieniu Zbigniew.

We wsi znajduje się Ochotnicza Straż Pożarna, której prezesem jest p. Piotr Frańczak oraz A Klasowy zespół piłki nożnej ZRYW Zbigniewice.

Sołtysem wsi jest p. Anna Karwacka, a radnym Rady Miejskiej p. Adam Jońca.

Mieszkańców wsi charakteryzuje gościnność i szacunek, którym obdarzają wszystkich przybywających do nich gości.

SOŁECTWO NIEDŹWICE

Wioska Niedźwice liczy około 360 mieszkańców, którzy trudnią się przede wszystkim uprawą roli i ogrodnictwem. Miejscowość położoną malowniczo wśród pięknych pagórków na skraju Wyżyny Sandomierskiej, opisać można słowami Jana Kochanowskiego „wsi spokojna, wsi wesoła...". Są to jednak tylko pozory. Mieszkańcy zrzeszeni w „Stowarzyszeniu Rozwoju Wsi Niedźwice" starają się pracować jak najwięcej na rzecz rozwoju swojej społeczności oraz ludzi potrzebujących pomocy.

SOŁECTWO ZBIGNIEWICE WIEŚ

Według źródeł historycznych wieś istniała już w XII wieku. Obecnie liczy 31 gospodarstw, w których mieszka 114 osób – w tym 13 dzieci. Wsi Zbigniewice przewodzi sołtys p. **Piotr Mazur**. Od wieków wieś przynależała do parafii św. Floriana w Koprzywnicy.

„POWIŚLANIE"

Zespół ludowy „Powiślanie" powstał w 2003 roku z inicjatywy Urzędu Miasta i Gminy Koprzywnica. Pod nazwą „Powiślanie" funkcjonuje od 2004 roku. Pierwszym kierownikiem zespołu był p. **Jerzy Sternicki**, opiekunem zaś p. **Bożena Tokarska**.

Na początku grupa liczyła 26 osób, ale z czasem uległa zmianie. Zespół po raz pierwszy zaprezentował swoje umiejętności 4 maja 2004 roku podczas Święta Ziemi Koprzywnickiej. Później stopniowo rozwijał się muzycznie.

Od kwietnia br. zespół działa przy Miejsko Gminnym Ośrodku Kultury i Sportu w Koprzywnicy. Opiekunem jest chórmistrz p. **Wiesław Woźniak**. Zespół liczy obecnie 20 członków, w tym 12 kobiet i 8 mężczyzn. W swoim repertuarze muzyczno-wokalnym zespół kieruje się autentyzmem i zgodnością z tradycją regionu.

Zespół ludowy Powiślanie bierze udział we wszystkich najważniejszych imprezach organizowanych na terenie gminy i poza nią. Koncertuje, biesiaduje i krzewi kulturę ludową, jak również popularyzuje muzykowanie i śpiewanie wśród lokalnej społeczności. Jest chlubą naszej „małej ojczyzny" i godnie ją reprezentuje.

KOŁO PRZEWODNIKÓW PTTK „ZIEMIA SANDOMIERSKA" W SANDOMIERZU

Koło przewodników przy Oddziale Polskiego Towarzystwa Turystyczno – Krajoznawczego imienia Aleksandra Patkowskiego liczy przeszło 100 licencjonowanych przewodników. Przewodnicy posiadają uprawnienia do oprowadzania wycieczek po Sandomierzu i okolicach jak również po Górach Świętokrzyskich.

Początki przewodnictwa sandomierskiego sięgają roku 1910, kiedy to powstał w Sandomierzu oddział Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Zorganizowane przewodnictwo po mieście i regionie istnieje od 1956 roku, czyli liczy ponad 50 lat.

Przewodnicy nie tylko oprowadzają wycieczki, ale również podejmują wiele cennych ciekawych inicjatyw związanych z regionem.

W styczniu 2007 roku zorganizowali wraz z Federacją Przewodników Świętokrzyskich Ogólnopolską Sesję Krajoznawczą poświęconą Koprzywnicy i VIII wiekom kościoła pw. św. Floriana.

CECH RZEMIEŚLNIKÓW I PRZEDSIĘBIORCÓW

Jest to Stowarzyszenie reprezentujące Rzemieślników i Przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Koprzywnica i powiatu sandomierskiego.

W paradzie brali udział:

Firma Usługowo – Handlowa „Auto – Agro – Serwis" **Zdzisława Nasternaka** z Koprzywnicy, działająca od 15 lat i zatrudniająca 12 pracowników, szkoląc również uczniów i absolwentów szkół zawodowych.

„JORGO" Agencja Usługowo – Handlowa **Jerzego Wieczorka** z Koprzywnicy, na rynku istnieje od 11 lat, zatrudniając ponad 20 pracowników, szkoli uczniów i stażystów.

Przedsiębiorstwo Transportowo Handlowe **Mirosław Pełka** w Gnieszowicach, zatrudnia 24 pracowników. Działa na rynku 14 lat.

STOWARZYSZENIE 800-lecia OPACTWA CZYSTERSKIEGO „KU PRZYSZŁOŚCI"

Stowarzyszenie zostało powołane w styczniu 2005 roku z inicjatywy grupy parafian skupionych przy kościele św. Floriana. Idea jaka przyświecała członkom założycielom, to wspólne z parafią działanie na rzecz przywrócenia dawnej świetności zespołu klasztornego i nadanie mu nowych użytecznych funkcji. Od początku działalności zadania te realizowane są min. poprzez: pielęgnację i konserwację zabytków klasztornych, ochronę dziedzictwa kulturowego cystersów, starania ukierunkowane na utworzenie w kompleksie poklasztornym zaplecza rekolekcyjno-wczasowego, a także wspieranie rehabilitacji zdrowotnej i społecznej osób niepełnosprawnych. Stowarzyszenie prowadzi ponadto bogatą działalność wydawniczą oraz współorganizuje i patronuje licznym wydarzeniom edukacyjnym i kulturalnym.

Obecnie Stowarzyszenie liczy blisko 30 członków oraz cieszy się zaufaniem licznego grona sympatyków z kraju i zagranicy.

Stowarzyszenie 800-lecia Opactwa Cysterskiego „Ku Przyszłości" jest jednym z czterech głównych organizatorów uroczystości Jubileuszu Konsekracji Kościoła św. Floriana.

Paradę zakończyła kolumna wozów bojowych Ochotniczych Straży Pożarnych z Koprzywnicy i wymienionych w fotoreportażu jenostek.

Autor fotoreportażu
i opracowania tekstowego JCz

KAPLICA UKRZYŻOWANIA

Kościół pw. św. Floriana jest trzynawową bazyliką na planie krzyża łacińskiego, o czterech przęsłach wyznaczonych przez cztery pary potężnych filarów międzynawowych z transeptem oraz prostokątnym prezbiterium. Z obu otwierających się do ramion transeptu tzw. kaplic bliźnich zachowała się tylko północna „Kaplica Ukrzyżowania". Na sklepieniu w „Kaplicy Ukrzyżowania" znajduje się bardzo rzadko spotykany zwornik przedstawiający dłoń, a w jego otoku niezwykle rzadko umieszczana w tym czasie (przed 1207 r.), inskrypcja „SYMON", utożsamiana z imieniem pracującego tutaj włoskiego architekta. Również to samo imię umieszczono na murach świątyni cysterskiej w Wąchocku (1179 r.)

Niewielką „Kaplicę Ukrzyżowania" wypełnia barokowy ołtarz z retabulum w formie ażurowej, czterolistnej ramy (I połowa XVIII w.), w której umieszczono rzeźbiony Krucyfiks. Po bokach Ukrzyżowanemu Zbawicielowi towarzyszą rokokowe posągi Matki Boskiej Bolesnej i św. Jana Ewangelisty (II połowa XVIII w.

Często gościem odwiedzającym Koprzywnicę i kościół św. Floriana jest pan Adam Janusz – człowiek mocno związany z Koprzywnicą kolejami swojego losu. Urodzony w Racławicach, pod przymusem władz okupacyjnych na początku II wojny światowej wraz z rodzicami przeniósł się do Koprzywnicy. Tu się wychowywał, tu kończył szkołę podstawową, w kościele św. Floriana przystąpił do pierwszej komunii. Na cmentarzu w Koprzywnicy pochowani są jego rodzice. Związki z Koprzywnicą są więc u niego bardzo silne.

Przy kolejnych odwiedzinach swojego miasta, jak mówi o Koprzywnicy, w 2001 r. spotkał się z księdzem proboszczem i zaoferował pomoc finansową w rekonstrukcji „Kaplicy Ukrzyżowania". Dlaczego tę kaplicę? Otóż p. Adam czuł wyjątkowy sentyment do tego miejsca, ukrzyżowany Chrystus w zniszczonym ołtarzu nie dawał mu spokoju. Dziś cieszy się, że mógł dożyć tej chwili, gdy z odnowionego ołtarza „Kaplicy Krzyża", Chrystus Konsekrowany został przeniesiony do odrestaurowanego tabernakulum w ołtarzu głównym.

Pan Adam Janusz od wielu lat mieszka na Pomorzu w okolicach Kołobrzega, przez długie lata pracował w Republice Federalnej Niemiec, gdzie do dziś prowadzi interesy biznesowe. Pomimo napiętego planu zajęć zawsze znajduje czas, aby na przełomie października i listopada móc odwiedzić Koprzywnicę, odwiedzić swych bliskich tych żyjących i tych leżących w koprzywnickiej ziemi. W tym roku doczekał jubileuszu konsekracji swojego ukochanego Kościoła.

Tekst i zdjęcie JCz.

OŁTARZ GŁÓWNY

Sercem każdego kościoła rzymsko – katolickiego jest ołtarz główny wraz z tabernakulum. W kościele pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i św. Floriana w Koprzywnicy centralne miejsce zajmuje przepiękny wczesnobarokowy ołtarz z nowszymi posągami śś. Benedykta i Bernarda wypełniony malowidłem pędzla Bartłomieja Strobla (1645 r.), nadwornego malarza króla Władysława IV. Obraz przedstawia Wniebowzięcie Najświętszej Marii Panny, w dolnej partii płótna przedstawione są dwie postacie św. Bernarda, o cechach fizjonomii opata Zbigniewa Ossolińskiego i rycerza (św. Floriana) będącego portretem króla Jana Kazimierza. W zwieńczeniu ołtarza nad kartuszem obraz przedstawia Boga Ojca w fizjonomii autora obrazu Bartłomieja Strobla.

Dzięki staraniom ks. proboszcza Jerzego Burka ołtarz poddany był gruntownej odnowie. Rekonstrukcja trwała przez pół roku, a głównym konserwatorem była p. mgr Elżbieta Graboś – konserwator dzieł sztuki z Krakowa.

Warto było czekać przez pół roku, aby zobaczyć odnowiony ołtarz główny. Nowy połysk drewna, odświeżone złocenia, a także odnowione malowidła zrobiły olbrzymie wrażenie na wiernych i przybyłych na uroczystości gościach.

JCz.

STAROPOLSKA UCZTA GODNA JUBILEUSZU

Można było się spodziewać, że uroczystości w kościele i towarzyszące Jubileuszowi Konsekracji imprezy kulturalne będą na wysokim poziomie, do tego powoli przyzwyczajają się mieszkańcy i odwiedzający Koprzywnicę goście. Pracownicy Domu Kultury z niestrudzoną panią dyrektor **Alicją Stępień**, działacze społeczni działający w Stowarzyszeniu „Ku Przyszłości" oraz członkowie Rady Parafialnej nie pierwszy raz dali przykład, jak należy organizować imprezy ku zadowoleniu wszystkich. Jednak to co spotkało obecnych na uroczystościach budzi podziw i szacunek. Zastawione stoły gościnne, miłe uśmiechnięte panie zapraszające do skosztowania wspaniałych smakołyków, wprawiły wielu gości w szczery podziw. Nie przesadzę pisząc, że podczas jubileuszu można się było czuć, jakby uczestniczyło się w wielkiej rodzinnej uroczystości. Po Mszy św. wszyscy mogli się posilić, spróbować pyszności, jakie dziś jada się w domach od wielkiego święta. Ta wspólna uczta była niezwykła. Przepyszne bigosy myśliwskie, flaczki staropolskie, różnego rodzaju pierogi i wspaniałe ciasta, przyprawiały o kulinarny zawrót głowy. Wszystkie wyroby były wspaniałe. Gorąca herbata i kawa, ciasteczka i desery oraz piękne i dorodne koprzywnickie jabłka były wspaniałe.

Piszący te słowa pomimo, że „z niejednego pieca chleb jadał", czegoś takiego w życiu nie widział.

To było wspaniałe, świadczące o wielkim sercu wszystkich tych, którzy tę ucztę przygotowywali, świadczy to również o wielkiej gościnności mieszkańców Ziemi Koprzywnickiej.

Organizatorzy spodziewali się, że pogoda może nie dopisać i całość poczęstunku planowali zorganizować we Fraterni, stało się jednak inaczej niż człowiek planował i w niedzielę 28 października mieliśmy piękny dzień. Postanowiono więc zastawić stoły wszelkim jadłem pod gołym niebem.

Tuż obok starego przedszkola ustawiono stoły z poczęstunkiem przygotowanym przez gospodynie z Sośniczan, Zbigniewic Kolonii, Zbigniewic Wsi i Ciszycy.

Przed opatówką stoisko swoje mieli przedstawiciele sołectwa Gnieszowice.

Przy murach klasztornych stoły swoje rozłożyli mieszkańcy Błonia, Cegielni, Koprzywnicy (ulice Szkolna i Sportowa) oraz Postronnej.

We Fraterni rozlokowały się panie z pozostałej części Koprzywnicy i Zarzecza oraz Skrzypaczowic. Podziękowania należą się również mieszkańcom Niedźwic i Krzcina, których przepiękne i smaczne wypieki cukiernicze przyozdobiły zastawione stoły.

Tak rozlokowane stoły z poczęstunkiem pozwoliły ugościć wszystkich przybyłych na uroczystości. W pewnym momencie nawet na placu pomiędzy klasztorem a opatówką zrobiło się dość ciasno. Dobrze, że pogoda dopisała, we Frateri byłoby zbyt tłoczno. Organizatorzy Jubileuszu, ks. proboszcz **J. Burek**, Rada Parafialna przy kościele św. Floriana, Urząd Miasta i Gminy w Koprzywnicy oraz członkowie Stowarzyszenia „Ku Przyszłości" składają serdeczne podziękowania za trud w przygotowaniu tej wspaniałej uczty. Trudno jest wymienić wszystkie nazwiska osób przygotowujących to wielkie przyjęcie, na zdjęciach widzimy tylko część osób zaangażowanych, było ich naprawdę dużo i wszystkim należą się szczere gratulacje. Niech pewną formą podziękowania Szanowni Państwo będzie dla Was wyraz zdziwienia rysujący się na twarzach wielu gości przybyłych na uroczystości Jubileuszowe. Takiej gościnności, którą przygotowała Ziemia Koprzywnicka, naprawdę w dzisiejszych czasach, ze świecą trudno znaleźć.

JCz

KONCERT FILHARMONII KIELECKIEJ

Po Mszy św. w murach kościelnych odbył się koncert w wykonaniu muzyków Filharmonii Świętokrzyskiej im. Oskara Kolberga w Kielcach. Artyści – muzycy wykonali koncert smyczkowy **Antonio Lucio Vivaldiego** CZTERY PORY ROKU (*Le quattro stagioni*).

Niezwykle pięknie, w osiemsetletnich murach kościoła św. Floriana, brzmiały dźwięki arcydzieła Anonio Vivaldiego. Była to prawdziwa uczta dla melomanów z Koprzywnicy, którzy wypełnili wszystkie ławki w kościele. Koncert ten na długo zapadnie w ich pamięci.

Mile zaskoczeni byli również kieleccy filharmonicy, którzy nie spodziewali się tak licznej widowni.

Występ ten pokazał, że w Koprzywnicy jest potrzeba organizacji tego rodzaju koncertów.

JCz

HISTORYCZNE WIDOWISKO PLENEROWE

Swój premierowy występ na uroczystości jubileuszowej miało także, od niedawna działające przy Domu Kultury, kółko teatralne pod kierownictwem pani **Marii Krygowskiej**. Wspólnie z Publiczną Szkołą Podstawową oraz Zespołem Szkół Ogólnokształcących zaprezentowało godzinny spektakl historyczny poświęcone cystersom i dawnym dziejom Ziemi Koprzywnickiej.

Scenariusz widowiska przygotował ks. **Zbigniew Gajewski** z parafii św. Floriana, zaś choreografię i scenografię pracownicy MGOKiS wraz z ks. **Rafałem Olszówką** z parafii św. Floriana.

W przedstawieniu wzięli udział: jako narratorzy - **Marta Ordon** i **Katarzyna Kowalska**, w rolach rycerzy wystąpili **Adrian Wiśniewski** i **Bernard Oszczudłowski**.

Średniowiecznych mnichów zagrali: **Natalia Kwietniewska**, **Weronika Zwolska**, **Wiktoria Potyrańska**, **Maciej Stefaniak**, **Michał Floras**, **Karol Brzeziński**, **Mateusz Pyszczek**, w rolę żyda wcielił się **Jan Godek**, natomiast konserwatorami byli: **Maria Schrupka** i **Klaudia Kata**, turystami: **Tymoteusz Gach** i **Klaudia Grzyb**, aniołem: **Dominika Sarzyńska**, księcia zagrał **Wojciech Siwecki**, biskupa **Kamil Stępień**, natomiast dziewczynami w strojach ludowych były: **Adrianna Grzyb** i **Alina Kurzępa**. W rolę proboszcza wcielił się **Adam Sabat**, zdyszanych ludzi wbiegających na scenę zagrali **Mikołaj Pabjan** i **Katarzyna Bodzińska**, a urzędnika carskiego **Damian Żak**.

Niepowtarzalną oprawę całemu przedstawieniu nadał zapadający wówczas zmrok, blask zapalonych świec i gra świateł oraz muzyka. W sposób szczególny zabrzmiała melodia hymnu Gaude Mater Polonia, mająca tyle samo lat co i mury romańskiej budowli w Koprzywnicy . To nadało inscenizacji niezwykłego uroku i sprawiło, że na scenie zapanował średniowieczny klimat. Przedstawienie bardzo się spodobało i zostało nagrodzone gromkimi brawami widzów.

AO

ZWIĄZEK NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO W KOPRZYWNICY

Związek Nauczycielstwa Polskiego jest jedną z najstarszych organizacji związkowych w Polsce, liczy sobie 102 lata. Przechodził różne koleje, były wzloty i porażki, ale wciąż pozostaje wierny zasadom służby społecznej - polskiej edukacji, dzieciom, młodzieży oraz nauczycielom i pracownikom niepedagogicznym, tak czynnym zawodowo, jak i emerytom i rencistom. Nauczycielstwo polskie i jego Związek zapisali niejedną piękną kartę naszych narodowych dziejów, których nie wolno zapomnieć.

Związek Nauczycielstwa Polskiego w Koprzywnicy dzięki aktywności działaczy osiąga założone cele, stara się spełniać oczekiwania swoich członków oraz dobrze służyć edukacji. Jest partnerem społecznym, wyrazicielem opinii i reprezentantem interesów pracowników oświaty. Najważniejsze uprawnienia, jakie przepisy prawa gwarantują związkom zawodowym działającym w obszarze oświaty i wychowania, określone zostały w ustawie o związkach zawodowych, w odpowiednich uregulowaniach Kodeksu pracy, Karty Nauczyciela, jak również ustawy o systemie oświaty.

Zadaniem ZNP jest reprezentowanie pracowników, obrona ich godności, praw, a także interesów materialnych i moralnych zarówno w wymiarze zbiorowym, czyli dotyczącym wszystkich pracowników, jak i indywidualnym, czyli w odniesieniu do każdego zatrudnionego z osobna. Ważne jest, iż w przypadku obrony interesów zbiorowych związki zawodowe stanowią reprezentację wszystkich pracowników niezależnie od ich przynależności związkowej. ZNP może również- wyłącznie na wniosek zainteresowanych pracowników- podjąć się obrony praw i interesów pracowników nie zrzeszonych. W ramach kompetencji Związku leży kontrola przestrzegania prawa pracy oraz uczestnictwo w nadzorze nad przestrzeganiem przepisów oraz zasad bhp. Kolejnym obszarem uprawnień są kwestie związane z wykorzystaniem zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Przedstawiciele ZNP obecni są także w komisjach konkursowych na stanowisko dyrektora oraz przy awansach zawodowych nauczycieli (na ich prośbę). Każdego roku przeprowadzają negocjacje z organem prowadzącym w sprawie regulaminu wynagrodzeń, w części dotyczącej dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, np. motywacyjnego, za wychowawstwo, za funkcje kierownicze i inne. W ramach składek członkowie ZNP korzystają z poradnictwa prawnego, zasiłków statutowych i zapomóg.

Dzięki przychylności obecnych władz samorządowych Związek posiada własny pokój w budynku Urzędu Miasta i Gminy, gdzie odbywają się posiedzenia Zarządu Oddziału, zebrania, tam też pełniony jest dyżur w każdy wtorek. Niezbędne jest ugruntowanie wśród młodych nauczycieli świadomości roli, jaka wynika dla ZNP z zapisów aktów prawnych i przez to zachęcanie ich do wstępowania w szeregi Związku.

Obecny skład Zarządu Oddziału ZNP w Koprzywnicy w kadencji na lata 2006-2010:

Teresa Majczak - prezes
Grażyna Milarska - wiceprezes
Małgorzata Galek - sekretarz
Marta Kalist - skarbnik
Elżbieta Toś - przewodnicząca sekcji pracowników administracji i obsługi

członkowie:
Sławomir Grzyb
Grażyna Jasińska
Barbara Sulicka

Zarząd ZNP w Koprzywnicy od lewej Marta Kalist, Małgorzata Galek, Grażyna Jasińska, Grażyna Milarska, Barbara Sulicka, Elżbieta Toś, Teresa Majczak

„PRZEDSZKOLE POD SOSNAMI"

Publiczne Przedszkole w Koprzywnicy jest jedynym przedszkolem w gminie.

Do przedszkola uczęszcza 100 dzieci , w tym 50 spełnia obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego. Te sto miejsc w żadnym razie nie zaspokaja potrzeb wszystkich rodziców pragnących posyłać swoje dziecko do przedszkola. Aktualne warunki lokalowe jednakże nie pozwalają na zwiększenie liczby przyjęć.

Pracownicy pedagogiczni przedszkola stanowią wykwalifikowaną ośmioosobową kadrę nauczycielek dyplomowanych i mianowanych, stale podnoszącą i poszerzającą swoje kwalifikacje. Personel obsługowy w pełni zaspokaja potrzeby i oczekiwania przedszkolaków i ich rodziców.

Przedszkole troszczy się o zdrowie, bezpieczeństwo i prawidłowy rozwój fizyczny, psychiczny i intelektualny dzieci. Wspiera rodziców i rodziny w doskonaleniu osobowości dzieci, w przygotowaniu ich do podjęcia nauki w szkole.

Ścisła współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Sandomierzu zapewnia pomoc dzieciom wymagającym wsparcia specjalistycznego.

Placówka dodatkowo umożliwia dzieciom korzystanie 2 razy w tygodniu z zajęć z języka angielskiego i rytmiki, jeden raz w miesiącu dzieci mają okazję oglądać teatrzyki dziecięce. Zajęcia te finansowane są przez rodziców.

Dzieciom z „Przedszkola Pod Sosnami" stwarza się okazje i możliwości prezentowania uzdolnień w różnych konkursach, turniejach, przeglądach w przedszkolu, na terenie gminy i poza nią. Świadczą o tym licznie zgromadzone dyplomy oraz wpisy w kronice przedszkolnej.

Od września 2007r. realizowany jest w przedszkolu program autorski „Bezpieczne dzieciństwo". Na bazie tego programu powstał projekt budowy „Mini miasteczka ruchu drogowego", który pomoże dzieciom w zabawie poznać podstawowe zasady poruszania się na jezdni. Dzięki zaangażowaniu i wsparciu radnego powiatu Pana **Zdzisława Nasternaka** nawiązana została współpraca ze **Stowarzyszeniem Bezpieczny Powiat Sandomierski**. Stowarzyszenie pokryło koszty zakupu znaków drogowych i kostki brukowej, z której powstaną „mini ulice". Kolejnymi fundatorami projektu są **Komisja Przeciwdziałania Alkoholizmowi** przy Urzędzie Miasta i Gminy Koprzywnica, oraz **Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji „Warta"**. Pomoc w budowie „Miasteczka" deklarują władze Urzędu Miasta. Wszyscy, którzy chcieliby wesprzeć projekt mogą to uczynić zasilając konto Rady Rodziców: NBS Solec Zdrój o/ Koprzywnica Nr: 59 85170007 0081 0815 9261 0003.

Obecnie przedszkole boryka się z przeciekającym dachem, nieszczelnymi oknami i drzwiami, które nie tylko powodują wyziębianie pomieszczeń, ale także zalewanie sal podczas deszczu. Uciążliwy jest zły stan centralnego ogrzewania i sztucznego oświetlenia w pomieszczeniach, lastrykowych posadzek i rakotwórczych płytek PCV. Nie bez znaczenia jest również brak przy przedszkolu sali gimnastycznej, która pozwalałaby na właściwe kształtowanie sprawności fizycznej, zdrowia fizycznego najmłodszego społeczeństwa tej gminy. Cieszyć może fakt, że przedszkole ujęte zostało w „Lokalnym Planie Rewitalizacji Obszarów Miejskich" i że władze Gminy widzą problem przedszkola. Miejmy tylko nadzieję, że realizacja owych planów rozpocznie się od V strefy /ostatniej/ w tym projekcie, w której ujęto przedszkole. Bo komuż przyjdzie czerpać, korzystać, szanować i cenić to co jest w poprzednich strefach, jeśli nie wychowamy zdrowego, mądrego człowieka, obywatela tej społeczności i tego kraju. O tym jak ważne jest wychowanie przedszkolne w życiu dziecka a potem dorosłego człowieka, nie trzeba dzisiaj nikogo przekonywać. To tak jak budować dom bez fundamentów.

MM

„ODKRYWAJCIE W SOBIE TALENTY CIESZCIE SIĘ NIMI I ROZWIJAJCIE Z BOŻĄ POMOCĄ" - Jan Paweł II.

DRUGIE ŚWIĘTO PATRONA ZSO
IM. PAPIEŻA JANA PAWŁA II W KOPRZYWNICY

20 października Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Papieża Jana Pawła II w Koprzywnicy obchodził Dzień Patrona. To data, która jeszcze długo pozostanie w pamięci uczniów oraz społeczności lokalnej. Dwa lata temu szkoła przyjęła imię najgodniejszego z godnych.

Uroczystości rocznicowe zainaugurowała Msza św., z udziałem pocztów sztandarowych, celebrowana przez **ks. Artura Burdzy i ks. Zbigniewa Gajewskiego**. Po jej zakończeniu w uroczystym pochodzie udano się do szkoły, gdzie w hali sportowej zaplanowano drugą część obchodów. Przybyłych gości oraz młodzież szkolną powitała serdecznie pani dyrektor mgr **Maria Banaś**, po czym rozpoczął się I MIĘDZYSZKOLNY KONKURS RECYTATORSKI POEZJI PAPIEŻA JANA PAWŁA II. Oprócz uczniów naszej szkoły uczestniczyli w nim uczniowie z Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Papieża Jana Pawła II w Staszowie.

Młodzi recytatorzy mieli za zadanie przygotować wybrany wiersz z lat 1939-75. Wszystkim adeptom sztuki oratorskiej należą się wyrazy uznania i szacunku za odwagę, talent, chęci i ambicje, bowiem recytacja tylko z pozoru jest łatwą.

Ponieważ uczestników było wielu, a każda interpretacja wiersza była niepowtarzalna i piękna, jury miało „twardy orzech do zgryzienia", bo zwycięzców mogło być tylko trzech. W czasie gdy komisja burzliwie obradowała nad ostatecznym werdyktem - pozostali słuchali piosenek, pieśni i poezji śpiewanej w wykonaniu młodzieży z naszej szkoły, między innymi: **Elżbiety Godek**, **Adriana Palucha** i **Piotra Sabata**. Pomiędzy kolejnymi wystąpieniami mieliśmy także okazje obejrzeć klipy o naszym Ojcu św. przygotowane specjalnie na tę okazję i prezentowane przez **Łukasza Łukasiewicza** i **Krzysztofa Pyszczka**. I w końcu nadeszła długo wyczekiwana chwila - rozstrzygnięcie konkursu. Oto jego wyniki:

I miejsce (ex aequo):

Anna Komór — Zespół Szkół Ekonomicznych im. Papieża Jana Pawła II w Staszowie

Małgorzata Osowska — Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Papieża Jana Pawła II w Koprzywnicy

II miejsce:

Julita Chałańska — Zespół Szkół Ekonomicznych im. Papieża Jana Pawła II w Staszowie

III miejsce:

Anna Szczęch — Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Papieża Jana Pawła II w Koprzywnicy

Żaden występujący uczeń nie wyszedł jednak z pustymi rękoma, dla wszystkich zostały przewidziane nagrody wręczone przez panią dyrektor **Marię Banaś**.

Z zaproszonych gości głos zabrali: pani burmistrz Miasta i Gminy Koprzywnica - **Dorota Kruszec-Nowińska** oraz ks. dr **Jacek Staszak** proboszcz parafii p.w. Matki Bożej Różańcowej.

W miłej i sympatycznej atmosferze zakończone zostały obchody Dnia Patrona. Święto już za nami, my jednak nie zapominamy, że taki właśnie Patron zobowiązuje całą społeczność szkolną, by co dzień świadczyć sobą o tym, czego nas uczył przez cały pontyfikat.

Marta Ordon

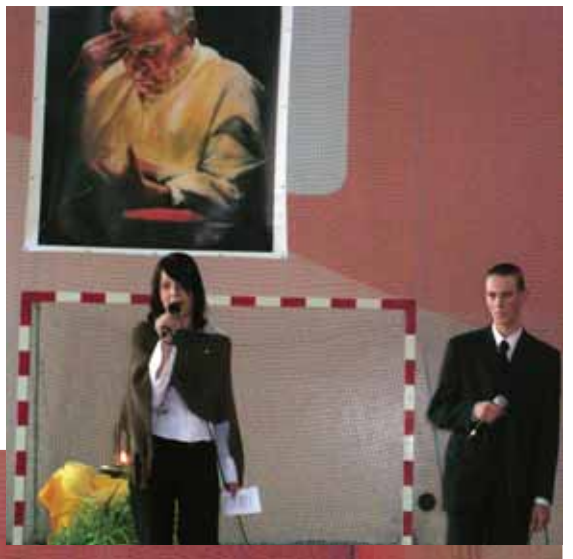

PORADY OGRODNICZE NA LISTOPAD

Można się zgodzić z opinią, iż listopad nie jest szczególnie lubiany. Mimo to i ten miesiąc ma sporo uroku i melancholijnego wdzięku. W listopadzie ogród powoli się wycisza, przygotowuje się do zimowego snu. Wiele krzewów liściastych straciło już swoje jesienne barwy, a byliny po utracie liści i pędów nadziemnych, w większości zniknęły z powierzchni rabaty. Nieprzyjemnej aurze opierają się tylko niektóre byliny ozdobne, jak np. złocienie ogrodowe, wciąż zachwycają pięknymi kolorami swych kwiatów. Późną jesienią robimy ostatnie porządki i przygotowujemy ogród do zimy. Prace te będą miały duży wpływ na jego wygląd w przyszłym sezonie. Gdy świat roślin odpoczywa, w ogrodzie pojawia się coraz więcej skrzydlatych gości. Siedząc w ciepłym pomieszczeniu, możemy przyglądać się sikorkom, kosom, wróblom i innym ptakom szukającym pożywienia w karmniku czy na grządkach.

- Warto pamiętać, że jeżeli teraz posadzimy w doniczkach cebule roślin ozdobnych, to przywitają Boże Narodzenie wspaniałymi barwami i zapachami.
- Skracamy pędy wieloletnich gatunków szałwii, lawendy, macierzanki i innych ziół przyprawowych oraz leczniczych. Pędy roślin przycięte do połowy długości znacznie lepiej przetrwają zimę niż te, których nie skrócimy.
- Wznawiamy podlewanie różaneczników. Zimozielone krzewy muszą zgromadzić zapasy wody, zanim podłoże zupełnie zamarznie. W przeciwnym razie niedobór wilgoci w tkankach w czasie zimowych tygodni może wyrządzić roślinom znaczne szkody.
- Porządkujemy rabaty po roślinach sezonowych i przekopujemy je, zostawiając ziemię w tzw. ostrej skibie, co poprawi strukturę gleby.
- Ochrony przed przemarznięciem wymagają rośliny dwuletnie kwitnące latem. Należy zadbać o niezapominajki, bratki, lak czy dzwonki. Okrywamy je słomą, suchymi liśćmi lub gałęziami świerkowymi.
- Usypujemy kopczyki z ziemi i kory wokół róż oraz budlei, powojników, a inne delikatne gatunki, np. hortensje ogrodowe, rododendrony, magnolie owijamy słomą lub agrowłókniną.
- Wykonujemy ostatnie prace na rabacie bylinowej. Obcinamy więdnące i zasychające pędy. Usuwamy chwasty i spulchniamy wierzchnia warstwę gleby. Zgrabiamy i usuwamy liście, które są znakomitym siedliskiem i schronieniem na zimę dla szkodliwych owadów i zarodników grzybów chorobotwórczych.
- Wysiewamy nasiona bylin, które kiełkują dopiero po przemrożeniu, np. pierwiosnki, pełniki, ciemierniki, fiołki czy tojady.
- Na grządkach, gdzie nie ma żadnych roślin, rozrzucamy obornik kompost, przekopujemy z ziemią i pozostawiamy w ostrej skibie.
- Zgrabiamy ostatnie opadłe liście i układamy je na pryzmie kompostowej lub na grządkach z bylinami. Gdy się rozłożą, będą stanowiły doskonały dodatek do podłoża dla roślin doniczkowych.
- Jeśli trawa jeszcze urosła, musimy ją po raz ostatni skosić. Krótko przystrzyżony trawnik lepiej przezimuje i szybciej zazieleni się na wiosnę. Czyścimy też kosiarkę przed zimą.
- W żadnym wypadku nie dokarmiamy już ryb w oczku wodnym, gdyż zapadają w zimowy letarg. Wyławiamy ostatnie liście oraz inne zanieczyszczenia, gdyż gnijąc w zbiorniku zużywałyby tlen. Umieszczamy styropianowy pływak lub specjalną grzałkę, która zapobiega całkowitemu zamarznięciu wody.
- Rośliny rosnące w pojemnikach przenosimy do namiotu foliowego lub zimnej szklarni. Ustawiamy je blisko siebie, pomiędzy donicę sypiemy korę i okładamy słomianymi matami. Te które zostają na balkonie ustawiamy w zacisznym miejscu i okręcamy ich donice folią pęcherzykową i słomianymi lub trzcinowymi matami.
- Sadzimy drzewa i krzewy ozdobne. Dla każdej rośliny wykopujemy dołek trochę większy niż jej bryła korzeniowa. Po umieszczeniu roślin w dołku zasypujemy go ziemią zmieszaną z kompostem lub torfem.
- Gałęzie niektórych wysokich form iglaków łatwo wyłamują się pod ciężarem mokrego śniegu. Zabezpieczymy je przed zniszczeniem, jeśli obwiążemy całe krzewy grubym sznurkiem lub miękkim drutem w plastikowej osłonce.
- Zrywamy dary jesieni. Niektóre jesienne owoce posiadają nie tylko walory ozdobne, ale i użytkowe. Z owoców dzikiej róży przygotowuje się konfitury, likiery czy wino. Owoce jarzębu, rokitnika oraz derenia jadalnego nadają się na galaretki oraz soki. Przypominam, że bez czarny jest dobry do spożycia po odpowiednim spreparowaniu, a śliwa tarnina dopiero po przemarznięciu. Wyśmienitą przyprawą do mięs, zwłaszcza dziczyzny, są suszone jagody jałowca.
- Po pierwszym mrozie zbieramy kapustę brukselkę, możemy też wykopać korzenie cykorii przeznaczonej do pędzenia zimą. Korzenie umieszczamy w wilgotnym piasku, w ciemnym i chłodnym pomieszczeniu do rozpoczęcia pędzenia liści.

Alicja Stępień

Nieład, upadek wszelkiej władzy, brak bezpieczeństwa, w różnych częściach kraju rozruchy na tle socjalnym, bolszewizm coraz śmielej podnoszący głowę, przy braku siły zbrojnej, i podzieleniu społeczeństwa na wrogie sobie obozy, mogły napełnić wszelkie umysły troską o dalsze losy kraju.

ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI

Listopad 1918 r.

W owej to chwili, bezprzecznie najkrytyczniejszej, w dniu 10 listopada 1918 roku, wraca z więzienia niemieckiego do Warszawy Józef Piłsudski, owacyjnie, wprost z żywiołową radością witany przez ludność, która upatrywała w Komendancie jedynego człowieka, zdolnego do opanowania groźnej sytuacji.

Już dnia następnego, t. j. 11 listopada, przekazuje Rada Regencyjna naczelne dowództwo i władzę wojskową Józefowi Piłsudskiemu.

Dekretów brzmiał:

„Wobec grożącego niebezpieczeństwa zewnętrznego i wewnętrznego, dla ujednostajnienia wszelkich zarządzeń wojskowych i utrzymania porządku w kraju, Rada Regencyjna przekazuje władzę wojskową i naczelne dowództwo wojsk polskich, jej podległych, brygadjerowi Piłsudskiemu.

Po utworzeniu Rządu Narodowego, w którego ręce Rada Regencyjna, zgodnie ze swymi poprzednimi oświadczeniami zwierzchnią władzę państwową złoży, brygadjer Piłsudski władzę wojskową, będącą częścią zwierzchniej władzy państwowej, temuż Rządowi Narodowemu zobowiązuje się złożyć, co stwierdza podpisaniem tej odezwy.

Aleksander Kakowski,
Józef Ostrowski,
Zdzisław Lubomirski,
Józef Piłsudski.”

W trzy dni później, 14 listopada 1918 roku Rada Regencyjna składa pełnię władzy państwowej w ręce Piłsudskiego następującym aktem:

„Stan przejściowy podziału zwierzchniej władzy państwowej, ustanowiony odezwą z dnia 11 listopada 1918 roku, nie może trwać bez szkody dla powstającego Państwa Polskiego.

Władza ta powinna być jednolita.

Wobec tego, kierując się dobrem ojczyzny, postanawiamy Radę Regencyjną rozwiązać, a od tej chwili obowiązki nasze i odpowiedzialność względem narodu polskiego w Twoje ręce, Panie Naczelny Dowódco składamy do przekazania Rządowi Narodowemu.

Aleksander Kakowski,
Zdzisław Lubomirski,
Józef Ostrowski.”

A położenie wymagało wielkiej, wprost żelaznej energii! Okupanci posiadali w Warszawie znaczne siły. Kraj cały obsadzały liczne załogi. Mogli Niemcy łatwo opanować sytuację i zgnieść wszelki ruch wyzwoleńczy.

Szczęściem ogarnęła Niemców panika, zanikła zupełnie karność. Usunięto oficerów, a miejsce ich zajęły rady żołnierskie, które jedynie pragnęły powrotu do kraju. Kiedy więc ludność rzuciła się do usunięcia władzy niemieckiej, do zajmowania gmachów i instytucji, znajdujących się w posiadaniu niemieckim, Niemcy oddawali je bez walki, składali broń, żądając tylko jednego – zagwarantowania wolnego powrotu do Niemiec.

Młodzież, robotnicy, kobiety, częstokroć niedorostki, z niesłychaną brawurą rzucali się na oddziały niemieckie, na przechodzących oficerów, rozbrajając ich.

Akcję rozbrojenia wojsk niemieckich, odesłania ich z powrotem do niemieckiej ojczyzny przeprowadził pomyślnie, bez rozlewu krwi Piłsudski.

W przeciągu kilku dni po Niemcach w Kongresówce ślad nawet nie pozostał.

Dr Stefan Hińcza 1932 – z archiwum JCz.

Marszałek dekoruje orderem „Virtuti Militari” za rozbrojenie Niemców – ze zbiorów prywatnych JCz

Od lat niepublikowane zdjęcie – Marszałek Józef Piłsudski, Nuncjusz Ratti (późniejszy Papież Pius XI) i Kardynał Kakowski – ze zbiorów prywatnych JCz.

Listopad 2007 r.

Od wyżej opisanych wydarzeń mija właśnie 89 lat. Dzień 11 listopada został przyjęty umownie przez historyków, jako dzień odzyskania niepodległości przez państwo Polskie.

Z tej to okazji, w dniu 9 listopada w sali widowiskowej Domu Kultury w Koprzywnicy, odbyła się uroczysty koncert słowno - muzyczny pt. **„GODZINA WIELKIEGO SERC POLSKICH BICIA”** poświęcony wspomnieniu i pamięci listopadowych dni 1918 r.

Miłe i uroczyste spotkanie uświetnił występ nauczycielskiego chóru „Sokole gniazdo” z Sokolnik oraz rodzimego zespołu ludowego „Powiślanie”. Uroczystości rozpoczęli – pani **Sława** i pan **Stanisław Czarneccy**. Wszystkich przybyłych na uroczystość powitała p. dyr. Domu Kultury A**licja Stępień**. Przemówienie, przypominające zawiłości historyczne tamtych lat wygłosił pan burmistrz **Marek Jońca**.

JCz

CMENTARZ W KOPRZYWNICY

I JEGO HISTORIA

Ktoś mądry, kiedyś napisał:

„Narody które trącą pamięć, trącą życie. Stają się bezwolnymi manekinami, nie wiedzącymi skąd przychodzą".

Narodziny i śmierć towarzyszą ludzkości od początku jej istnienia, już ludzie pierwotni w sposób szczególny dbali o pochówek swych najbliższych i przyjaciół. Świadczą o tym liczne wykopaliska archeologiczne. Starożytne groby są prawdziwą kuźnią wiedzy o naszych przodkach.

Dzień Zaduszny w kościele rzymsko – katolickim został ustanowiony stosunkowo późno bo dopiero pod koniec X wieku. Obchodzenie tego dnia rozpowszechniło się dopiero w XI wieku. Nasi przodkowie wierzyli, że w wigilię Dnia Zadusznego zmarli przychodzą do swoich obejść i zagród gdzie goszczą przez całą noc. Powszechnie wierzono, że w tę noc dusze zmarłych schodzą się w kościele parafialnym na mszę świętą, którą odprawia zmarły proboszcz (ksiądz) danej parafii. W kościele nie ma prawa znajdować się wtedy żaden żywy człowiek - gdyby rozpoznał którąś z dusz, nie doczekałby jasnego dnia.

W tym też dniu w Wielkopolsce i Małopolsce zachodniej obdarowywano pieniędzmi ubogich, na Mazowszu prócz pieniędzy rozdawano żebrakom gromadzącym się przed cmentarzem lub kościołem, chleb, placek pszenny („pieróg") i mięso.

Cieszy fakt, że my nie tracimy pamięci o naszych bliskich, którzy odeszli do drugiego – wiecznego życia. Koprzywnicki cmentarz należy do ładniejszych jakie widziałem w swym życiu. Bardzo ładnie położony, na tle wysokopiennego lasu, jest miejscem zadbanym. Charakterystyczne, i to co go wyróżnia od cmentarzy wielkich miast jest to, że pośród mogił zabytkowych pochodzących z XIX i początków XX wieku znajdują się groby najnowsze sprzed kilku lub kilkunastu lat.

W dawnych wiekach miejsce cmentarne znajdowało się w bezpośrednim sąsiedztwie kościoła, tak również było i w Koprzywnicy. Przy obu istniejących kościołach były cmentarze. Najstarszy cmentarz znajduje się w obrębie dzisiejszego kościoła pw. Matki Bożej Różańcowej, gdzie dokonywano pochówków do 7.X.1821 r. W tymże to roku, wytyczono miejsce na nowy cmentarz grzebalny w południowo zachodniej części miasta na wzgórzu pod lasem o obszarze 500 prętów. W roku 1885 ks. proboszcz Wosiński, obszar ten powiększył do dwóch mórg i cały ten „nowy" cmentarz o figurze prostokąta murem otoczył i płytami kamiennymi mur przykrył. Przy budowie ogrodzenia użyto częściowo kamieni pozostałych z rozbiórki dawnego kościoła parafialnego pw. „Wszystkich Świętych". W późniejszych latach ks. Proboszcz Stanisław Puławski teren cmentarza od strony wschodniej jeszcze o dwie morgi powiększył. Rozbudowę cmentarza zakończył w 1963 r. ks. proboszcz Jan Wiącek powiększając go o 1 ha. Na terenie cmentarza wybudowano również kaplicę cmentarną. W czasie rozbiórki muru, wybudowanego przez ks. Wosińskiego, znaleziono bloki kamienne z felcami i rzeźbami, które przewieziono do kościoła pw. św. Floriana.

W 1964 roku wykonano z kutego żelaza bramę cmentarną i cztery mniejsze furty. W tymże roku w ramach „Czynu Dobroci Soborowej" ułożono bruk do cmentarza o długości 160 m i 5 m szerokości.

Dziś nie ma już śladów po murze cmentarnym z XIX w. Pozostał mur z pustaków, który chyba należałoby wymienić, psuje on wygląd i nie pasuje do pięknych zabytkowych, i tych nowych grobów.

Tekst i zdjęcie JCz
rysunek Agnieszka Drożdżal

„Nie zapomnij pomóc tym, którzy zapomnieli”

Koprzywnickie Warsztaty Alzheimerowskie

Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Chorobą Alzheimera w Koprzywnicy przy patronacie Burmistrza Marka Jończy w dniu 27 października 2007 r. było organizatorem Warsztatów Alzheimerowskich.

Koordynatorem spotkania była kierownik Zakładu Opiekuńczo – Leczniczego pani mgr **Lucyna Majkowska**. Spotkanie rozpoczął Prezes Stowarzyszenia lek. med. **Marek Majkowski**.

Tematy jakie poruszono w trakcie warsztatów to:

Zagrożenia procesami otępiennymi w chorobach naczyniowych mózgu – wykład lek. med. **Genowefy Wolak** – specjalisty neurologa;

Ostre zespoły psychotyczne w chorobach otępiennych – lek. med. **Grigori Szaginin** – psychiatra;

Problemy psychologiczne w geriatrii – mgr psycholog **Monika Majdan – Chmielowiec**;

Prezentacja – Dogoterapia jako forma terapii w Zakładzie Opiekuńczo Leczniczym w Koprzywnicy – mgr **Anna Żurek**.

Opieka Paliatywno-Hospitacyjna w zawansowanej chorobie nowotworowej – mgr **Agnieszka Ordon**.

Koprzywnickie Stowarzyszenie jest jedynym na terenie Województwa Świętokrzyskiego, jednym z 25-ciu w Polsce, jego celem jest pomoc i wsparcie dla osób z zespołami otępiennymi, w tym z chorobą Alzheimera.

Co to jest choroba Alzheimera?

To postępujące zwyrodnienie komórek mózgowych. Komórki te ulegają zniszczeniu w wyniku czego zmniejsza się objętość tkanki mózgowej. Jest najczęstszą przyczyną otępienia. Choroba rozwija się w przeciągu kilkudziesięciu lat, ujawnia się zazwyczaj po 60 roku życia, choć zdarzają się przypadki wcześniejszych zachorowań u czterdziesto i pięćdziesięciolatków. Im bardziej aktywni zawodowo ludzie, tym mniejsze ryzyko zachorowania. Częściej chorują kobiety niż mężczyźni. Po raz pierwszy opisał tę chorobę **Alois Alzheimer** (1864 – 1915) w listopadzie 1906 roku. Nazwę tę chorobie opisanej przez Alzheimera nadano dopiero w 1967 r. na kongresie lekarzy w Lozannie. W dniu 21 września obchodzony jest Światowy Dzień Choroby Alzheimera – to dzień solidarności z osobami żyjącymi z demencją na całym świecie.

Demencja /inaczej otępienie/, to termin używany do określania zaburzeń funkcji mózgu, które dotyczą pamięci i zachowania. Choroba Alzheimera odpowiada za 50-60% wszystkich przypadków demencji. Inne przypadki demencji to m. in. otępienie naczyniowe, demencja z ciałami Lewy'ego, otępienie czołowo – skroniowe.

Utrata pamięci, najczęstszy objaw demencji nie jest taka sama, jak w przypadku zwykłego zapominania. Można, na przykład, nie pamiętać tytułu filmu obejrzanego dzień wcześniej, ale osoba z demencją może zapomnieć, że w ogóle taki film widziała.

Do innych objawów należą trudności w wykonywaniu dobrze wcześniej znanych codziennych czynności, problem z wysławianiem się i porozumiewaniem się, dezorientacja, pogarszający się osąd i zmiany nastroju. W końcu, osoby dotknięte demencją nie są w stanie dbać o siebie i potrzebna jest im pomoc we wszystkich aspektach życia codziennego.

Dziesięć wczesnych objawów otępienia /demencji/:

1. Pogarszanie się pamięci
2. Trudności w wykonywaniu codziennych czynności i zadań
3. Problemy z wysławianiem się
4. Pogorszenie orientacji w czasie i przestrzeni
5. Słaby lub zaniżony osąd
6. Problemy z rozpoznawaniem następstwa zdarzeń
7. Chowanie i gubienie przedmiotów
8. Zmiany nastroju i zachowania
9. Zmiany osobowości
10. Brak inicjatywy

Etapy choroby:

I. stadium /trwa ok. 5 lat/:

* zaburzenia mowy w postaci ubożenia języka, obniżenia fleksji słownej i trudności w odnalezieniu właściwego słowa
* zaburzenia pamięci w postaci zadawania tych samych pytań, gubienia przedmiotów
* zmiana stosunku do osób bliskich w postaci odsuwania się od nich
* stopniowa utrata zainteresowań
* depresja jako reakcja na trudności poradzenia sobie z sytuacją, ale i jako objaw choroby

II. stadium:

- Znaczna utrata wagi
- Ograniczenia w przyrządzaniu menu
- Reakcje – od płaczu do śmiechu
- Zaburzenia pamięci /dobrze zachowana pamięć dawna/

III. stadium:

- chory ma utrudniony kontakt z otoczeniem
- brak kontroli zwieraczy
- brak czucia łaknienia, głodu
- chory chodzący , potem leżący

Chociaż każdy chory choruje inaczej, to podane wyżej objawy są najbardziej charakterystyczne. Jeśli zaobserwowano je, należy zgłosić się do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej lub lekarza rodzinnego. Lekarz powinien dać skierowanie do lekarza neurologa. Można także bez skierowania zgłosić się do lekarza psychiatry.

Niesłusznie uważa się, że demencja jest typowym objawem naturalnego procesu starzenia się. Chociaż nie ma na świecie leku, który mógłby całkowicie wyleczyć z tej choroby istnieje wiele sposobów, które mogą pomóc chorym i ich rodzinom w radzeniu sobie i poprawie jakości życia. Warto korzystać z porad, wsparcia i informacji dostępnych w organizacjach alzheimerowskich m.in. takich jak koprzywnicka. **Zadzwoń: (015) 847 70 30, tel. kom. 0509 670 212, www.alzheimer.koprzywnica.webpark.pl** .

Przesłanie tegorocznego Światowego Dnia Choroby Alzheimera, jak też Koprzywnickich Warsztatów Alzheimerowskich, brzmi: **WYGRAĆ Z CZASEM**. Demencja nie oznacza , że wszystko się skończyło. Leczenie ma sens i jest skuteczne w pierwszym stadium choroby, przy zaburzeniach łagodnych. Wówczas wielu chorych nadal może odgrywać aktywną rolę w życiu rodziny, dawać i otrzymywać serdeczność, życzliwość i miłość.

Otępienie jest coraz poważniejszym wyzwaniem zarówno w krajach rozwiniętych, jak i rozwijających się. Należy walczyć o to, aby prawa i potrzeby chorych były dostrzegane. Szacuje się, że do 2040 roku aż 81 milionów ludzi na całym świecie będzie żyło z demencją. Tym ludziom należy zapewnić leki i odpowiednie usługi opiekuńcze. Obecnie w Polsce z powodu demencji cierpi prawie pół miliona osób, często samotnie, bez wsparcia najbliższych czy zrozumienia i bez żadnej opieki medycznej.

Dla chorych i ich opiekunów liczy się każda chwila. Oni chcą wygrać z czasem. Trzeba więc głośno mówić o tej chorobie i walczyć o to, by uznano ją za globalny priorytet zdrowia publicznego.

Jeśli chcesz pomóc Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Chorobą Alzheimera w Koprzywnicy przekaż 1 % podatku na ich konto: NBS w Solcu Zdroju o/ Koprzywnica, nr rachunku: 31 8517 0007 0080 0016 9228 0001.

Marta Marczewska

zdjęcia Robert Majkowski

Literatura:

- Pomocna Dłoń – Biuletyn Stowarzyszenia Na Rzecz Osób Z Chorobą Alzheimera w Koprzywnicy. Nr 2.X.2007.
- Bliżej Alzheimera – Biuletyn Polskiego Stowarzyszenia Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera. Nr 3(50).IX.2007.

WIEŚCI ZE SZKOLNEGO PODWÓRKA

ŚWIĘTO PIERWSZAKÓW

9 października 2007 roku w Publicznej Szkole Podstawowej w Koprzywnicy im. Wł. Jasińskiego miało miejsce ważne wydarzenie szkolne - „Ślubowanie uczniów klas pierwszych".

Uroczystość rozpoczęła pani dyrektor mgr Iwona Kopeć witając zaproszonych gości, nauczycieli, rodziców, uczniów i bohaterów dnia – pierwszoklasistów.

Na uroczystość przybyli: zastępca Burmistrza Miasta i Gminy Koprzywnica pani mgr Dorota Kruszec-Nowińska, proboszcz parafii św. Floriana ks. Jerzy Burek, przewodnicząca Rady Rodziców pani Izabela Wroczek, dyrektor Publicznego Przedszkola w Koprzywnicy mgr Marta Marczewska oraz wychowawczynie – pani mgr Elżbieta Sroczyńska i pani mgr Ewa Kornacka z dziećmi z grup O „a" i O „b".

Na początku wystąpiły dzieci z grup zerowych, które pożegnały dawnych kolegów z przedszkola. Następnie dzieci z klas drugich gorąco przywitały pierwszaków kierując do nich ciepłe słowa zachęty do nauki. Punktem kulminacyjnym uroczystości był akt ślubowania. Siedmiolatkowie złożyli ślubowanie przed sztandarem szkoły obiecując być dobrym uczniem, a w przyszłości dobrym Polakiem. Zgodnie z tradycją szkolną chłopcy i dziewczęta przystąpili również do ceremonii pasowania na uczniów. Pasowania na pełnoprawnych uczniów Publicznej Szkoły Podstawowej w Koprzywnicy dokonała pani dyrektor mgr Iwona Kopeć.

Do grona uczniów Publicznej Szkoły Podstawowej w Koprzywnicy dołączyło 52 uczniów (48 uczniów z tejże szkoły i 4 uczniów ze szkoły filialnej w Sośniczanach).

Niezwykle istotne jest to, że tegoroczni pierwszoklasiści podczas uroczystości ślubowania po raz pierwszy mieli na sobie jednolity galowy uczniowski strój. Dopełnienie stroju stanowiły błękitne birety, w których uczniowie prezentowali się dostojnie i uroczyście.

Zaproszeni goście i rodzice mieli okazję wysłuchać dzieci w programie artystycznym przygotowanym pod kierunkiem wychowawczyń: mgr Renaty Kaczor-Zwolskiej, mgr Marty Chamerskiej i mgr Barbary Sulickiej.

Uroczysty nastrój Święta Pierwszaków podkreślała jesienna barwna dekoracja wykonana przez wychowawczynię świetlicy panią mgr Elżbietę Beksińską-Kontow.

Pierwszoklasiści z okazji tak ważnego dla nich dnia otrzymali pamiątkowe dyplomy od dyrekcji Publicznej Szkoły Podstawowej w Koprzywnicy oraz słodkie upominki od Burmistrza Miasta i Gminy Koprzywnica oraz dyrekcji Publicznego Przedszkola w Koprzywnicy.

Ten dzień na długo pozostanie w pamięci uczniów klas pierwszych, którzy poprzez uroczystość ślubowania zostali włączeni do społeczności szkolnej. Miejmy nadzieję, że swoją pracą, nauką i zachowaniem zasłużą sobie na miano dobrego ucznia i szlachetnego człowieka.

Marta Chamerska

DZIEŃ Komisji Edukacji Narodowej

Tegoroczne spotkanie nauczycieli oraz pracowników obsługi i administracji Publicznej Szkoły Podstawowej w Koprzywnicy odbyło się 12 października o godzinie 11.00.

Uroczystość rozpoczęła pani dyrektor Iwona Kopeć witając zaproszonych gości: burmistrza Miasta i Gminy Koprzywnica pana Marka Jończę, ks. Jerzego Burka - proboszcza parafii św. Floriana oraz panią Izabelę Wroczek - przewodniczącą Rady Rodziców, a także nauczycieli oraz uczniów.

Owo świąteczne spotkanie było wspaniałą okazją do pożegnania koleżanek Mirosławy Ostrowskiej i Anny Ozdoby, które odeszły na emeryturę. Pani dyrektor podziękowała odchodzącym nauczycielkom za długoletnią pracę dydaktyczną i wychowawczą oraz wkład w kształtowanie charakterów wielu młodych pokoleń.

Tradycją naszej szkoły jest to, że w Dniu Edukacji Narodowej pani dyrektor nagradza nauczycieli wyróżniających się w pracy dydaktyczno-wychowawczej.

W tym roku nagrodą dyrektora szkoły uhonorowani zostali p. p.: Mirosława Ostrowska, Anna Ozdoba, Elżbieta Grdeń, Barbara Miklas, Ewa Dziuba, Bożena Grzyb, Grzegorz Zwolski, Magdalena Komorowska, Agnieszka Kolasińska.

Wyróżnieni zostali również pracownicy obsługi i administracji: p.p. Ewa Jasińska, Stanisław Kornacki, Elżbieta Toś, Joanna Kitlińska, Dorota Rynkowska i Wanda Zybała.

Wszyscy zebrani wysłuchali ciekawego montażu słowno-muzycznego i obejrzeli humorystyczne przedstawienie pt. „Skąd wziął się nauczyciel na świecie".

Część artystyczną prezentowaną przez Samorząd Szkolny i zespół muzyczny przygotowały p.p.: Bożena Grzyb, Małgorzata Gawrońska, Magdalena Komorowska oraz Elżbieta Beksińska – Kontow.

Na zakończenie uroczystości życzenia wszystkim pracownikom oświaty złożył Samorząd Szkolny.

Magda Komorowska

12 października w MGOKiS świętowano Dzień Nauczyciela

W MGOKiS dnia 12 października o godzinie 14.00 rozpoczęto obchody Dnia Edukacji Narodowej. Podczas świętowania Burmistrz MiG Koprzywnica pan **Marek Jońca** przyznał nagrody za osiągnięcia dydaktyczno – wychowawcze dla nauczycieli.

Nagrody Burmistrza otrzymali:

- **Krzysztof Chmielowiec**, Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej z Niedźwic,
- **Anna Ciach**, Publiczne Przedszkole w Koprzywnicy,
- **Małgorzata Gawrońska**, Publiczna Szkoła Podstawowa w Koprzywnicy,
- **Elżbieta Król**, Publiczna Szkoła Podstawowa w Niedźwicach,
- **Anna Koceniak**, Publiczna Szkoła Podstawowa w Gnieszowicach,
- **Krystyna Piątek**, Zespół Szkół Ogólnokształcących w Koprzywnicy,
- **Teresa Majczak**, Publiczna Szkoła Podstawowa w Koprzywnicy,
- **Barbara Sulicka**, Publiczna Szkoła Podstawowa w Koprzywnicy, filia w Sośniczanach,
- **Jolanta Ordon**, Publiczna Szkoła Podstawowa w Koprzywnicy,
- **Lidia Skrzynecka**, Zespół Szkół Ogólnokształcących w Koprzywnicy,

Medalem „Pro Memoria" nadanym przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, za szczególne zasługi w upamiętnianiu czynów Polaków w okresie II wojny światowej i po niej, została odznaczona pani **Teresa Majczak** nauczyciel Publicznej Szkoły Podstawowej w Koprzywnicy.

AO

Inwestycja w przyszłość ...ciąg dalszy

21 września i 24 października 2007 r. uczniowie z LO w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Papieża Jana Pawła II w Koprzywnicy wzięli udział w warsztatach odbywających się w ramach projektu „Akademia aktywności młodzieży wiejskiej". Projekt jest współfinansowany ze środków Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu - Fundusz Inicjatyw Obywatelskich.

Prowadzący warsztaty Anna Frańczak

Podczas warsztatów uczestnicy zapoznali się z wieloma ciekawymi zagadnieniami min: zastanawialiśmy się co oznacza określenie „aktywność społeczna" i jakie cechy powinien mieć lider, aby zachęcić innych do działania. Młodzież dowiedziała się także jak przeprowadzić prezentację lub publiczne wystąpienie, aby osiągnąć zakładany cel. Podczas zajęć młodzież dowiedziała się też, jakie są potencjalne źródła i formy wsparcia działań społecznych.

Podczas warsztatów młodzież została podzielona na grupy i otrzymała zadanie polegające na wymyśleniu przedsięwzięcia aktywizującego i angażującego mieszkańców naszej społeczności do działania. W przerwie pomiędzy zajęciami warsztatowymi młodzież w grupach miała dopracować pomysły i przygotować ciekawe prezentacje.

Pomysły były różne: począwszy od zorganizowania koncertu charytatywnego, wystawy o tematyce patriotycznej, poprzez akcję honorowego krwiodawstwa, aż po organizację cyklu wycieczek rowerowych po okolicy. Wszyscy byli bardzo zaangażowani w przygotowanie interesujących prezentacji i starali się wzorowo wywiązać ze swoich zobowiązań.

Podczas drugiego dnia warsztatów wybraliśmy pomysł, który będzie reprezentował naszą szkołę na konferencji w Sandomierzu. Tam, 20 grudnia w hotelu Basztowy pojawią się uczniowie i nauczyciele ze szkół zaangażowanych w realizację projektu, przedstawiciele innych szkół oraz zaproszeni goście.

Warsztaty prowadzili **Anna Frańczak** oraz **Piotr Korpysz** z Ośrodka Promowania Przedsiębiorczości w Sandomierzu, którzy starali się przekazać posiadaną wiedzę w sposób interesujący tak, aby przyszłym, młodym liderom było łatwo przyswoić tak duży zasób wiedzy.

malutenka

Młodzież LO podczas warsztatów

SPOSÓB NA JESIENNĄ SZARUGĘ

Kiedy za oknem siąpi deszcz, wieje i nawet mały promyk słońca nie może przebić się przez chmury, ogarnia nas przygnębienie. Co zrobić, aby nie popaść w melancholię?

Własną receptę na walkę z jesienną szarugą znalazła młodzież działająca w Samorządzie Uczniowskim przy Szkole Podstawowej w Niedźwicach.

Oto ona: trochę wysiłku i zaangażowania uczniów plus kilkanaście ciekawych pomysłów, szczypta wyobraźni i humoru, odrobina dobrej woli ze strony dyrektora oraz nauczycieli i ich niewielkie wsparcie - no i mamy „Dzień Pieczonego Ziemniaka".

Impreza odbyła się w sobotę 20 października o godz. 9.00 i chociaż październikowa aura nie pozwoliła na rozpalenie ogniska i upieczenie ziemniaków, zabawa była wyśmienita.

Rozpoczęto od zaprezentowania krótkiej historii pojawienia się ziemniaków na polskich stołach. Uczniowie przytoczyli wiele ciekawostek na ten temat. Do Europy sprowadzili je z Ameryki Południowej Hiszpanie, a do Polski trafiły dzięki królowi Janowi III Sobieskiemu, przysłał je bowiem w prezencie królowej Marysieńce spod Wiednia jako osobliwość ogrodów cesarza austriackiego. Początkowo nikt nie myślał nawet o jedzeniu ziemniaków, traktowano je jako egzotyczną roślinę ozdobną lub leczniczą.

Następnie przeprowadzono szereg konkursów: plastycznych, sprawnościowych związanych tematycznie z ziemniakiem.

Pierwszy konkurs wymagał od uczniów umiejętności plastycznych, ponieważ polegał na układaniu kompozycji z suchych liści, traw, kwiatów w ziemniaku. Dzieci z klas I – VI wykonały piękne kompozycje, które zdobią korytarze szkoły i mogą je podziwiać rodzice i przybyli goście.

Później odbyły się konkurencje wymagające dobrej sprawności fizycznej, zwinności i sprytu:

- bieg sztafetowy z ziemniakiem między kolanami dla uczniów klas IV – VI;
- rzut ziemniakiem do wiaderek dla uczniów klas I – III;
- wyścig w workach dla dzieci klas I – VI;
- ziemniaczany hokej czyli prowadzenie ziemniaka kijem hokejowym do linii mety – klasy IV – VI;
- sadzenie ziemniaków dla uczniów „zerówki";
- slalom z ziemniakiem na łyżce dla klas I – III.

W konkurencjach brało udział po 5 uczniów z każdej klasy.

Zwycięzcy otrzymywali nagrody w postaci słodyczy ufundowane przez przyjaciół szkoły.

Świetnie się bawili nie tylko sami uczestnicy zawodów, lecz także kibice. Ukoronowaniem całej imprezy była dyskoteka.

Okazało się, że uczniowie mają świetne pomysły i sami umieją zorganizować ciekawie czas oraz dobrze się przy tym bawić.

Opracowały
R. Dobrowolska, M. Kalist

Możemy być bardzo zadowoleni z szansy na rozwój, jaką mieszkańcy Kielecczyzny dostaną w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – mówi Wicemarszałek *Zdzisław Wrzałka* który odpowiada w ramach zarządu województwa świętokrzyskiego między innymi za wdrażanie tego Programu.

INWESTUJMY w siebie

Rozmowa z wicemarszałkiem województwa świętokrzyskiego - **Zdzisławem Wrzałką** przeprowadziła **Marta Ordon**.

- W mediach coraz częściej pojawiają się doniesienia o ogromnych pieniądzach, jakie mają trafić do Polski w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Wciąż mało jednak mówi się o szczegółach: ile konkretnie dostaniemy i na co będziemy mogli te unijne dotacje przeznaczyć. Jak to będzie wyglądać w naszym regionie?

- Co do kwot, to możemy się wyrażać dość precyzyjnie. Wiadomo na pewno, że dla województwa świętokrzyskiego przeznaczona została pula 317,5 miliona euro, czyli ponad miliard złotych. To ogromna kwota, nieporównywalna z niczym, czym do tej pory mogliśmy dysponować na cele, określone w programie Kapitał Ludzki. Te cele, mówiąc najogólniej, to inwestowanie w rozwój ludzi, a więc podnoszenie ich kwalifikacji zawodowych, ułatwianie startu na rynku pracy, tworzenie nowych możliwości awansu zawodowego, pomoc w „wydobywaniu się" ze środowisk patologicznych i tak dalej. Planowany jest w związku z tym wieloletni cykl szkoleń i kursów, z których mieszkańcy regionu będą mogli korzystać za darmo. Powtórzę: takiej szansy na zainwestowanie w siebie jeszcze nie mieliśmy. Były pomysły, były koncepcje, ale wiecznie brakowało pieniędzy. Teraz pieniądze są i to naprawdę duże. Nic, tylko korzystać.

- Poproszę więc o czysto użytkową informację: kiedy i jakie szkolenia będą się odbywać? Kto je będzie organizować?

- Jesteśmy na etapie przygotowań do praktycznego uruchomienia programu. Będzie to polegać na rozpisaniu konkursów dla potencjalnych organizatorów szkoleń; w ramach tej procedury wybierzemy najlepsze propozycje. Wyłonione w konkursach instytucje zajmą się z kolei przeprowadzeniem naboru na poszczególne kursy. Ma to być proces permanentny, bo realizacja programu Kapitał Ludzki założona jest na lata 2007-2013. Tak więc na odpowiedź: kto, kiedy i gdzie, jest jeszcze trochę za wcześnie.

- A kto w ogóle może się starać o dotację na przeprowadzanie kursów i szkoleń?

- Wachlarz instytucji, organizacji i firm, uprawnionych do udziału w konkursach, jest bardzo szeroki. Mogą to być na przykład biura pracy, urzędy gmin, firmy profesjonalnie zajmujące się szkoleniami, szkoły i wyższe uczelnie, ośrodki pomocy społecznej, związki zawodowe i wiele innych. Idea programu jest taka, by zaangażowanych było jak najwięcej firm, instytucji, no a przede wszystkim - ludzi, którzy skorzystają z ich usług. Unia Europejska, uchwalając tak ogromny budżet nie na inwestycje „materialne", a właśnie w „kapitał ludzki" postawiła sobie za cel to, by podnieść kwalifikacje i pomóc odnaleźć się w nowoczesnej, zmieniającej się rzeczywistości nie tylko pojedynczym osobom, czy grupom, ale całym środowiskom i społecznościom. Na tym właśnie między innymi polega owo sławne unijne wyrównywanie szans. Dla takiego społeczeństwa jak nasze, wciąż borykającego się z dużym bezrobociem, często ze zbyt niskimi kwalifikacjami, czy końcu ze zwyczajnym brakiem wiary w siebie, jest to wielka szansa. Trzeba to docenić tym bardziej, że województwo świętokrzyskie dostanie w przeliczeniu na jednego mieszkańca najwięcej pieniędzy ze wszystkich regionów w Polsce.

- Słyszy się jednak czasem opinie, że o ile chętnych do wydawania pieniędzy na drogi czy oczyszczalnie ścieków jest zawsze pod dostatkiem, a nawet nadmiar, to w przypadku Kapitału Ludzkiego możemy mieć problem. Czy nie grozi nam tutaj coś w rodzaju „klęski urodzaju"?

- Nie sądzę, choć oczywiście trzeba dmuchać na zimne i robić wszystko, by zainteresować udziałem w programie jak największą liczbę osób i instytucji. Stąd działania Świętokrzyskiego Biura Rozwoju Regionalnego, które jest instytucją koordynującą wykonanie programu, nastawione na maksymalne rozpropagowanie idei Kapitału Ludzkiego. Zorganizowaliśmy już cykl spotkań informacyjnych we wszystkich powiatach naszego województwa, a teraz przygotowujemy się do bardziej szczegółowych konferencji, poświęconych konkretnym typom projektów.

- Konkretnym typom, czyli...

- Program jest podzielony na tak zwane priorytety. Na przykład w ramach priorytetu „Rynek pracy otwarty dla wszystkich" można pomagać zdobywać nowe kwalifikacje osobom bezrobotnym i biernym zawodowo. W tym przypadku adresatami mogą być zarówno ludzie młodzi, bez doświadczenia zawodowego i wystarczających kwalifikacji, jak i osoby starsze, długotrwale bezrobotne, niepełnosprawne. Wszystkim im można pomóc wrócić na rynek pracy i znaleźć na nim miejsce dla siebie. Są też takie priorytety jak „regionalne kadry gospodarki" - nastawiony na udzielanie pomocy osobom już zatrudnionym, „rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach" - obejmujący działania już od etapu edukacji przedszkolnej, a na szkoleniach zawodowych kończąc, czy „promocja integracji społecznej" - obliczony na tak zwane środowiska trudne, w tym na przykład więźniów, opuszczających zakłady karne, także osoby ze środowisk patologicznych.

- Wspomniał Pan wcześniej o unijnej idei wyrównywania szans i związanego z tym niwelowania różnic w poziomie rozwoju poszczególnych regionów i krajów Wspólnoty. Czy nie sądzi Pan, że ten cel łatwiej byłoby osiągnąć, bardziej inwestując na przykład w nowoczesne drogi, czy infrastrukturę elektroniczną niż w priorytety, związane z programem Kapitał Ludzki?

- Nie zgadzam się z takim podejściem. Inwestować trzeba oczywiście także w drogi, lotnisko, czy centra technologiczne; jest to niezbędne. Ale niewiele to da, jeśli na boku zostawimy rozwój człowieka. Nie bez przyczyny menadżerowie najlepszych firm niezmiennie powtarzają, że najcenniejszym kapitałem w ich przedsiębiorstwach są nie maszyny i budynki, a właśnie ludzie - z ich wiedzą, pomysłowością, kreatywnością, dążeniem do sukcesu. W naszym regionie, tak jak i w całej Polsce, nie brakuje osób z ambicjami. Zbyt często bywa jednak tak, że stoją one przed barierami, których do tej pory nie udało im się pokonać. Może to być brak środków na zmianę czy nabycie nowych kwalifikacji, może to być brak wiedzy na temat możliwości prowadzenia działalności gospodarczej, może to być poczucie swoistej bezradności i braku perspektyw. To wszystko można pokonać, zwalczyć, właśnie dzięki osobistemu rozwojowi. A pieniądze z programu Kapitał Ludzki mają ten rozwój umożliwić.

- Dziękuje za rozmowę.

OGŁOSZENIE

Miejsko Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Koprzywnicy ul. Rynek 39 przyjmuje zgłoszenia wszystkich chętnych na kurs

języka angielskiego metodą CALLANA
i języka niemieckiego metodą tradycyjną.

Zajęcia organizowane są dla wszystkich grup wiekowych. Szczegółowe informacje zamieszczone są na stronie internetowej www.domkultury.koprzywnica.eu, można je uzyskać również pod numerem telefonu 0-15 / 847 63 22 lub bezpośrednio w sekretariacie Domu Kultury w godzinach od 10 do 19 w dniach poniedziałek - piątek.

ESKAPADA DO STOLICY

Uczniowie klasy VI Szkoły Podstawowej w Niedźwicach w dniach 25 – 26 października 2007 roku wzięli udział w wycieczce do Warszawy w celu realizacji „Programu wychowania w duchu patriotyzmu".

Szkoła złożyła wniosek o dofinansowanie wycieczki edukacyjnej w ramach programu „Podróże historyczno-kulturowe w czasie i przestrzeni" i …otrzymaliśmy 50% zwrot kosztów z Kuratorium Oświaty w Kielcach.

Uczniowie podążali śladami ważnych wydarzeń i wielkich postaci historycznych w dziejach naszego narodu, dlatego nasza wyprawa odbyła się pod nazwą „Krótka lekcja historii Polski".

Odwiedziliśmy takie miejsca w stolicy jak: Plac Zamkowy i Zamek Królewski, Rynek Starego Miasta, Barbakan i mury obronne, Pomnik Powstańców Warszawy, Teatr Wielki, Grób Nieznanego Żołnierza, pałac Prezydencki, Kościół św. Jana Chrzciciela, Muzeum Narodowe, Muzeum Wojska Polskiego, Łazienki i Pałac na Wyspie.

Cel jaki nam przyświecał podczas tej wyprawy to kształcenie w naszych uczniach poczucia więzi patriotycznych, dumy narodowej i przynależności do miejsca, wspólnoty i kraju. Chcemy nauczyć ich szacunku dla tego dobra, które jest wspólne dla wszystkich Polaków.

Uczniowie wrócili z wycieczki z dużym bagażem nowej wiedzy i przeżyciami, których nigdy nie zapomną.

Opracowała A. Ambroziak

FORMALNOŚCI OD A DO Z ZWIĄZANE Z BUDOWĄ DOMU JEDNORODZINNEGO

JEŻELI JEST PLAN MIEJSCOWY > Wypis i wyrys z planu miejscowego należy odebrać w Wydziale Architektury Urzędu Miasta i Gminy - Referat Drogownictwa i Urbanistyki pok. Nr 22.

JEŻELI NIE MA PLANU MIEJSCOWEGO, POTRZEBNA JEST DECYZJA O WARUNKACH ZABUDOWY > Należy złożyć wniosek o wydanie decyzji o warunkach zabudowy w Urzędzie Miasta i Gminy. Druk takiego wniosku można otrzymać w Wydziale Architektury Urzędu Miasta i Gminy - Referat Drogownictwa i Urbanistyki pok. Nr 22.

DECYZJA O WYŁĄCZENIU GRUNTU Z PRODUKCJI ROLNEJ > Jeżeli działka jest rolna (klasa gruntu I, II, III), konieczne jest uzyskanie decyzji o wyłączeniu gruntu z produkcji rolnej. Wniosek składa się w Starostwie w Wydziale Gospodarki Gruntami lub w Wydziale Architektury Urzędu Miasta i Gminy - Referat Drogownictwa i Urbanistyki pok. Nr 22.

MAPA GEODEZYJNA DO CELÓW PROJEKTOWYCH > Do zakupu w Starostwie Powiatowym w Sandomierzu ul. Mickiewicza 34. Może wystąpić potrzeba zaktualizowania mapy u geodety.

WARUNKI TECHNICZNE PRZYŁĄCZENIA DO SIECI > Jeżeli istnieje taka potrzeba wnioski składa się w lokalnych przedsiębiorstwach: gazowym, energetycznym i wodno – kanalizacyjnym.

PROJEKT ARCHITEKTONICZNO – BUDOWLANY > Projekt architektoniczno – budowlany składa się z: architektury, konstrukcji i instalacji wewnętrznych. Wymagane są cztery egzemplarze projektu na każdy realizowany budynek.

ADAPTACJA PROJEKTU ARCHITEKTONICZNO – BUDOWLANEGO DO WARUNKÓW MIEJSCOWYCH ORAZ OPRACOWANIE PROJEKTU ZAGOSPODAROWANIA DZIAŁKI. UZGODNIENIE Z DYSPONENTAMI SIECI. > Zleca się osobie z odpowiednimi uprawnieniami projektowymi. Jeżeli istnieje taka potrzeba, należy dokonać uzgodnienia lokalizacji budynku u odpowiednich dysponentów sieci. Uzgodnień dokonuje się na podstawie rysunku projektu zagospodarowania terenu.

POZWOLENIE NA BUDOWĘ > Wniosek, projekt budowlany (w czterech egzemplarzach) oraz oświadczenie o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, składa się w Starostwie Powiatowym w Sandomierzu ul. Mickiewicza 34.

OPIECZĘTOWANIE DZIENNIKA BUDOWY, UPRAWOMOCNIENIE DECYZJI O POZWOLENIE NA BUDOWĘ. ZAWIADOMIENIE O TERMINIE ROZPOCZĘCIA BUDOWY. ZŁOŻENIE OŚWIADCZENIA KIEROWNIKA BUDOWY > Dziennik budowy należy opieczętować w Wydziale Architektury. Pozwolenie na budowę należy, po jego uprawomocnieniu, opieczętować klauzulą ostateczności we właściwym wydziale. Natomiast zawiadomienie o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych oraz oświadczenie kierownika budowy należy złożyć w Miejskim lub Powiatowym Inspektoracie Nadzoru Budowlanego, co najmniej na 7 dni przed rozpoczęciem robót budowlanych.

ZAWIADOMIENIE O ZAKOŃCZENIU BUDOWY > Należy złożyć w Państwowym Powiatowym Inspektoracie Nadzoru Budowlanego Sandomierz ul. Mickiewicza 34.

PRZYSTĄPIENIE DO UŻYTKOWANIA > Inwestor składa wniosek o przystąpienie do użytkowania w Państwowym Powiatowym Inspektoracie Nadzoru Budowlanego Sandomierz ul. Mickiewicza 34.

Jeżeli urząd w ciągu 21 dni nie wniesie sprzeciwu w formie decyzji, to można przystąpić do użytkowania.

Art. 29 Prawo Budowlane

1. Pozwolenia na budowę nie wymaga budowa (tylko zgłoszenie):

1) obiektów gospodarczych związanych z produkcją rolną i uzupełniających zabudowę zagrodową w ramach istniejącej działki siedliskowej:

a) parterowych budynków gospodarczych o powierzchni zabudowy do 35 m2, przy rozpiętości konstrukcji nie większe niż 4,80 m,

b) płyt do składowania obornika,

c) szczelnych zbiorników na gnojówkę lub gnojowicę o pojemności do 25 m^3,

d) naziemnych silosów na materiały sypkie o pojemności do 30 m^3 i wysokości nie większej niż 4,50 m,

e) suszarni kontenerowych o powierzchni zabudowy do 21 m^2,

2) budynków gospodarczych, wiat i altan o powierzchni zabudowy do 10 m^2, przy czym łączna liczba tych obiektów nie może przekraczać dwóch na każde 1000 m^2 powierzchni działki.

3) indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków o wydajności do 7,50 m^3 na dobę,

4) altan i obiektów gospodarczych na działkach w pracowniczych ogrodach działkowych o powierzchni zabudowy do 25 m^2 w miastach i do 35 m^2 poza granicami miast oraz wysokości do 5 m przy dachach stromych i do 4 m przy dachach płaskich,

5) obiektów budowlanych piętrzących wodę i upustowych o wysokości piętrzenia poniżej 1 m poza rzekami żeglownymi oraz poaz obszarem parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych oraz ich otulin,

6) przydomowych basenów i oczek wodnych o powierzchni do 30 m^2,

7) pochylni przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych,

8) przyłącz do budynków: elektroenergetycznych, wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych, cieplnych i telekomunikacyjnych,

9) obiektów małej architektury,

10) ogrodzeń,

11) obiektów przeznaczonych do czasowego użytkowania w trakcie realizacji robót budowlanych położonych na terenie budowy oraz ustawianie barakowozów używanych przy wykonywaniu robót budowlanych, badaniach geologicznych i pomiarach geodezyjnych,

12) remoncie instalacji gazowych w lokalach mieszkalnych oraz remoncie instalacji gazu płynnego w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych,

13) przebudowie i remoncie przyłączy do budynku: elektroenergetycznych, wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych, cieplnych i telekomunikacyjnych,

14) docieplеń ścian budynków o wysokości 12 m,

15) utwardzaniu powierzchni gruntu na działkach budowlanych,

16) instalowaniu i remoncie tablic i urządzeń reklamowych, z wyjątkiem reklam świetlnych i podświetlanych usytuowanych poza obszarem zabudowanym w rozumieniu przepisów o ruchu drogowym,

17) instalowaniu krat na obiektach budowlanych,

15) instalowanie urządzeń na obiektach budowlanych.

Powyżej wymieniliśmy tylko te przypadki, które nie wymagają zezwolenia a podlegają tylko zgłoszeniu, na ich budowanie i dotyczą w jakikolwiek sposób inwestora indywidualnego.

W zgłoszeniu należy określić rodzaj, zakres i sposób wykonania robót budowlanych oraz termin ich rozpoczęcia. Do zgłoszenia należy dołączyć oświadczenie, o którym mowa w art. 32 ust. 4 pkt 2 Prawo Budowlane oraz w zależności od potrzeb, odpowiednie szkice lub rysunki, a także pozwolenia, uzgodnienia i opinie wymagane odrębnymi przepisami. W razie konieczności uzupełnienia zgłoszenia właściwy organ nakłada, w drodze postanowienia, na zgłaszającego obowiązek uzupełnienia, w określonym terminie, brakujących dokumentów, a w przypadku ich nieuzupełnienia – wnosi sprzeciw, w drodze decyzji.

OGŁOSZENIE

Redakcja miesięcznika

„Koprzywnickie Pejzaże"

informuje,

że począwszy od numeru piątego istnieć będzie możliwość zamieszczania drobnych ogłoszeń typu „sprzedam, kupię, wymienię" w cenie 3 zł od ogłoszenia. Istnieć będzie również możliwość zamieszczania kondolencji w cenie 15 zł od modułu (8 x 4 cm), jak również składanie gratulacji i życzeń okolicznościowych (w formacie 1 modułu lub jego wielokrotności). Zgłoszenia przyjmowane będą osobiści w sekretariacie Domu Kultury w dniach poniedziałek – piątek w godzinach od 10 do 19. Ponieważ miesięcznik nasz jest gazetą sądownie zarejestrowaną, istnieje również możliwość do zamieszczania ogłoszeń o utraceniu dokumentów osobistych, a podlegających z ustawy prawa, zgłoszeniu w publikatorach prasowych. Koszt ogłoszenia o zaginięciu dokumentów wynosi 5 zł.

Serdecznie zapraszamy do korzystania z naszych usług. Szczegółowe informacje udzielane są pod numerem telefonu 0-15/ 847 63 22.

POMOC DLA OSP GNIESZOWICE I ZBIGNIEWICE

17 października b.r. OSP z Gnieszowic i Zbigniewic otrzymały pomoc pieniężną...

Dnia 17 października b.r. o godz. 18.30 do Miejsko Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Koprzywnicy przybył ze szlachetnym gestem wicepremier Rządu RP pan **Przemysław Gosiewski**. W czasie spotkania odbyło się m.in.:

- uroczyste przekazanie promesy na kwotę 400 tys. zł. dla OSP w Zbigniewicach,
- uroczyste wręczenie promesy na kwotę 60 tys. zł. dla OSP w Gnieszowicach,

Ponadto wicepremier Gosiewski mówił co zostało zrobione dla całej gminy Koprzywnica. Wspominał także o szansach, perspektywach i możliwościach rozwoju Ziemi Koprzywnickiej. Obydwie Ochotnicze Straże Pożarne wyraziły swoją wdzięczność i podziękowania za otrzymane wsparcie.

AO

Piłka nożna

JUBILEUSZ 75 LECIA

KS. KOPRZYWIANKA KOPRZYWNICA

Zamierzchłe to czasy dla większości z nas, gdy w pierwszej połowie XX wieku silne tradycje legionowych „Drużyn Strzeleckich" marszałka Piłsudskiego dotarły również do Koprzywnicy. W roku 1932 grupa mieszkańców Koprzywnicy, pod przewodnictwem p. **Wilińskiego** postanowili powołać do życia klub sportowy o nazwie „Strzelec". Pierwszą sekcją, była sekcja piłki nożnej, a następnie powstały kolejne sekcje: lekkoatletyczna, strzelecka i siatkówki. Przed II wojną światową koprzywnicki „Strzelec" liczył 120 członków.

W 1947 roku na bazie Strzelca założony został Ludowy Zespół Sportowy Koprzywianka i od tego roku Klub regularnie uczestniczy w rozgrywkach piłkarskich klasy „C", by po czterech latach awansować do klasy „B" OZPN w Kielcach podokręg starachowicki. W tym okresie do 1960 r. funkcję prezesa sprawował p. Stanisław Beksiński, któremu wydatnie pomagał wielki miłośnik sportu i Koprzywnicy p. dr Stefan Koper. To właśnie dzięki staraniom Pana Doktora, zostaje wydzielony plac pod budowę boiska sportowego. W czynie społecznym mieszkańcy Koprzywnicy przystąpili do budowy swojego stadionu.

Od 1960 do 1963 roku funkcję prezesa klubu pełnił p. Edward Siwecki. Od 1963 do 1970 roku przewodnictwo nad Klubem przejął p. dr. Stefan Koper, był to bardzo aktywny okres w historii Klubu przerwany jednak nagłą śmiercią dr. Kopra. Do 1973 r. prezesem Klubu był p. Józef Tokarz.

W latach 1974 – 1978 r. funkcję prezesa pełnił p. mgr Stanisław Pawlik, był to okres wielu sukcesów w historii Klubu. Rozpoczęto budowę pawilonu sportowego, zmodernizowano płytę boiska głównego, ogrodzono stadion siatką metalową, wykonano nasyp pod trybunę i rozpoczęto jej budowę. Te osiągnięcia gospodarcze procentują do dnia dzisiejszego. Największym jednak osiągnięciem było uzyskanie awansu przez drużynę seniorów do klasy „A". Starsi kibice zapewne pamiętają mecze barażowe z zespołem Wąchocka, zwycięzca awansował do klasy „A". To był wielki sukces, o którym długo się będzie pamiętać.

Siódmym prezesem w dziejach Klubu w latach 1978 – 1981 został mgr Antoni Liśkiewicz, w tym okresie powołano do życia sekcję tenisa stołowego, której zawodnicy występowali w rozgrywkach okręgu tarnobrzeskiego. Lata 1981 do 1987 to prezesura p. Marka Liśkiewicza, drużyna piłkarska ciągle występuje w Klasie „A" mając zaplecze w juniorach i trampkarzach. Przez kolejne dwa lata do 1989 r. prezesem Klubu jest jedyna kobieta pełniąca tę funkcję pani mgr Barbara Zarodzińska. W latach 1989 –92 działalność LZS Koprzywianka została rozwiązana. Nowy Klub Sportowy „K.S. Koprzywianka" powstał w 1992 r. i po rejestracji uzyskał osobowość prawną. Od tego czasu zawodnicy Klubu używają barw niebiesko białycj.

W latach 1992 do 1996 prezesem był p. Ludwik Praski, za jego prezesury uruchomiono studnię głębinową i doprowadzono wodę do pawilonu, dokonano również częściowego zadaszenia trybuny. Podczas prezesury lek. medycyny Marka Majkowskiego w latach 1996 – 1999 zainstalowano pierwszy maszt oświetleniowy. W latach 1999 – 2003 prezesem Kluby był lek. weterynarii Jan Gawroński, w tym okresie powstało boisko treningowe, zainstalowano drugi maszt oświetleniowy, wykonano drogę dojazdową do stadionu, wyrównano i poszerzono płytę główną boiska, dokończono zadaszenia trybuny, zmodernizowano szatnię dla zawodników, podłączono cały obiekt sportowy do wodociągów miejskich.

Rok 2003 to prezesowanie p. Andrzeja Krakowiaka, a od 2004 do 2006 roku funkcję tę pełnił p. mgr Maciej Banaś. W tym okresie, drużyna seniorów osiągnęła największy sukces w dziejach Klubu wywalczając awans do klasy okręgowej, w której grała w sezonie 2004/2005.

Obecnie prezesem K.S. Koprzywianka Koprzywnica jest p. Marian Słabowski, zespół seniorów zakończył rozgrywki rundy jesiennej na pozycji lidera, może to zwiastować, że wiosna przyszłego roku będzie ponownie jedną z najszczęśliwszych w długoletniej historii Klubu. Awans do klasy okręgowej byłby wspaniałym prezentem dla wszystkich mieszkańców Koprzywnicy. Czego nasza redakcja życzy ze szczerego serca.

Paweł Jasiński i JCz.

Tabela rozgrywek III gr. klasy A

Miejsce	Nazwa	Mecze	Pkt.	Z	R	P	Bramki
1.	Klimontowianka Klimontów	13	35	11	2	0	41-9
2.	**Zryw Zbigniewice**	**13**	**28**	**8**	**4**	**1**	**44-10**
3.	Jawornik Gorzków	12	22	7	1	4	17-11
4.	Piast Osiek	13	21	5	6	2	29-15
5.	Piast Stopnica	13	21	6	3	4	27-16
6.	Źródło Solec Zdrój	13	17	5	2	6	20-32
7.	Baszta Rytwiany	12	17	5	2	5	25-27
8.	GKS Szydłów	13	16	4	4	5	22-19
9.	GKS Łoniów	13	16	4	4	5	13-13
10.	Sokół Jachimowice	13	15	4	3	6	15-17
11.	Polesie Wiązownica	12	14	4	2	6	17-33
12.	Strzelec Chroberz	13	11	2	5	6	17-34
13.	Świt Działoszyce	12	7	2	1	9	15-36
14.	GKS Koniemłoty	13	6	1	3	9	16-46

Tabela rozgrywek IV gr. klasy A

Miejsce	Nazwa	Mecze	Pkt.	Z	R	P	Bramki
1.	**Koprzywianka Koprzywnica**	**10**	**21**	**6**	**3**	**1**	**24-10**
2.	Arka Pawłów	10	20	6	2	2	24-16
3.	ŁKS Łagów	10	19	5	4	1	20-6
4.	Polvat Szwarszowice	10	19	6	1	3	26-14
5.	Stal Kunów	10	18	5	3	2	20-16
6.	GKS Iwaniska	10	15	4	3	3	17-17
7.	Kamienna Brody	10	11	3	2	5	11-16
8.	Huragan Wilczyce	10	10	2	4	4	16-22
9.	Ester Wojciechowice	10	7	2	1	7	9-31
10.	Cukrownik Włostów	10	6	1	3	6	8-18
11.	Hutnik Sandomierz	10	5	1	2	7	9-18

Wyniki zespołów KS Koprzywianka i Zryw Zbigniewice:

14 października 2007 r.	Koprzywianka – Arka Pawłów	3:0
	Zryw – Piast Stopnica	0:0
21 października 2007 r.	GKS Iwaniska – Koprzywianka	2:2
	Sokół Jachimowice – Zryw	0:1
28 października 2007 r.	Koprzywianka – Kamienna Brody	1:0
	Zryw – Klimontowianka	0:1
4 listopada 2007 r.	Huragan Wilczyce – Koprzywianka	3:3
	Źródło Solec Zdró – Zryw	0:8
11 listopada 2007 r.	Zryw – Jawornik Gorzków	3:1

U góry od lewej: Mrian Słabowski – prezes, Gołębiowski W., Waszczyk S., Grdeń K., Grdeń G., Chmielowiec G., Pyszczek K., Oszczudłowski Ł., Gawroński G., Zwolski P., Wojciech Ciach – trener, Paweł Jasiński – wiceprezes. Na dole od lewej: Piątek W., Mrozik W, Gawroński W., Lipiec D., Kuciński D., Piątkowski A.